

**Förslags- och beslutprotokoll fört vid ordinarie partikongress den 28 oktober
– 1 november 2009**

Fredagens förhandlingar den 30 oktober

Justerare:

Henrik Johansson

Justerare:

Christoffer Bernsköld

Justerare:

Hannah Bergstedt

Justerare:

Ulrik Larsson

Justerare:

Eva- Marie Rasmusson

Justerare:

Ingela Andersson

Förslags- och beslutprotokoll fört vid ordinarie partikongress den 28 oktober – 1 november 2009

Fredagens förhandlingar den 30 oktober

Fredagens förhandlingar inleddes klockan 08.32.
Kongressen ajournerades för lunch klockan 13.00.
Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 14.30.
Kongressen ajournerades för middag klockan 17.59
Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 19.04
Kongressen avslutade dagens förhandlingar klockan 21.33

Nomineringsstopp

Nomineringsstopp fredagen den 30 oktober 10.30 för val av ledamöter i partistyrelsen.
Nomineringsstoppet för ledamöter i partistyrelsen förlängdes till fredagen den 30 oktober klockan 18.00.

Tal

Videohälsning från *David Milliban*, utrikesminister i Storbritannien, klockan 16.29.

Formaliabeslut

Val av partiorgan

8.4 Val av sju suppleanter i verkställande utskottet

Ordförande: *Jörgen Linder* och *Birgitta Lönegård*, klockan 08.57 till 09.00
Sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Klockan 08.57 avbröts förhandlingarna av politiska riktlinjer och motioner för val av partiorgan.

Föredragning och förslag

Lena Hjelm-Wallén, valberedningens sammankallande: En enhällig valberedning föreslår att *Stefan Löfven*, (omval), *Anneli Hulthén*, *Carin Jämtin*, *Tomas Eneroth*, *Mikael Damberg*, *Ylva Johansson*, *Peter Hultqvist*, (nyval) till suppleanter i verkställande utskottet och att valet ska ske med acklamation.

Förslag

Följande förslag förelåg:

att välja *Stefan Löfven* (omval), *Anneli Hulthén* (nyval), *Carin Jämtin* (nyval), *Tomas Eneroth* (nyval), *Mikael Damberg* (nyval), *Ylva Johansson* (nyval) och *Peter Hultqvist* (nyval) till suppleanter i verkställande utskottet.

Beslut

Kongressen beslöt enhälligt:

att välja *Stefan Löfven* (omval), *Anneli Hulthén* (nyval), *Carin Jämtin* (nyval), *Tomas Eneroth* (nyval), *Mikael Damberg* (nyval), *Ylva Johansson* (nyval) och *Peter Hultqvist* (nyval) till suppleanter i verkställande utskottet.

8.5 Val av 26 övriga ledamöter i partistyrelsen

Ordförande: *Jörgen Linder* och *Birgitta Lönegård*, klockan 16.25 till 16.35.

Sekreterare: *Johan Öhrn* och *Maria Strandberg*

Föredragning och förslag

Lena Hjelm-Wallén, valberedningens ordförande. En enhällig valberedning föreslår att välja följande 26 ledamöter till partistyrelsen: *Urban Ahlin*, Skaraborg (omval), *Phia Andersson*, Älvsborgs södra (nyval), *Ilja Batljan*, Stockholms län (nyval), *Erik Bergkvist*, Västerbotten (nyval), *Marie Granlund*, Skåne (omval), *Lena Hallengren*, Kalmar län (omval), *Jörgen Hellman*, Norra Älvsborg (nyval), *Hans Hoff*, Halland (omval), *Berit Högman*, Värmland (omval), *Mats Johansson*, Blekinge (omval), *Morgan Johansson*, Skåne (omval), *Roger Johansson*, Västernorrland (nyval), *Håkan Jubolt*, Kalmar län (nyval), *Jonas Karlsson*, Örebro län (nyval), *Anders Lago*, Stockholms län (nyval), *Ingrid Lennerwald*, Skåne (omval), *Anna-Carin Magnusson*, Jönköpings län (nyval), *Lena Micko*, Östergötland (omval), *Ella Niia*, LO HRF (omval), *Pia Nilsson*, Västmanland (omval), *Mariam Osman Sherifay*, Stockholms län (omval), *Veronica Palm*, Stockholm (nyval), *Raimo Pärssinen*, Gävleborg (omval), *Hans Tilly*, LO Byggnads (omval), *Margareta Widén-Berggren*, Uppsala län (omval), *Karin Åström*, Norrbotten (nyval), och att med valet ska ske med acklamation.

Förslag

Följande förslag förelåg:

att välja *Urban Ahlin*, Skaraborg (omval), *Phia Andersson*, Älvsborgs södra (nyval), *Ilja Batljan*, Stockholms län (nyval), *Erik Bergkvist*, Västerbotten (nyval), *Marie Granlund*, Skåne (omval), *Lena Hallengren*, Kalmar län (omval), *Jörgen Hellman*, Norra Älvsborg (nyval), *Hans Hoff*, Halland (omval), *Berit Högman*, Värmland (omval), *Mats Johansson*, Blekinge (omval), *Morgan Johansson*, Skåne (omval), *Roger Johansson*, Västernorrland (nyval), *Håkan Jubolt*, Kalmar län (nyval), *Jonas Karlsson*, Örebro län (nyval), *Anders Lago*, Stockholms län (nyval), *Ingrid Lennerwald*, Skåne (omval), *Anna-Carin Magnusson*, Jönköpings län (nyval), *Lena Micko*, Östergötland (omval), *Ella Niia*, LO HRF (omval), *Pia Nilsson*, Västmanland (omval), *Mariam Osman Sherifay*, Stockholms län (omval), *Veronica Palm*, Stockholm (nyval), *Raimo Pärssinen*, Gävleborg (omval), *Hans Tilly*, LO Byggnads (omval), *Margareta Widén-Berggren*, Uppsala län (omval), *Karin Åström*, Norrbotten (nyval), till ledamöter i partistyrelsen.

Beslut

Kongressens beslöt enhälligt:

att välja *Urban Ahlin*, Skaraborg (omval), *Phia Andersson*, Älvsborgs södra (nyval), *Ilja Batljan*, Stockholms län (nyval), *Erik Bergkvist*, Västerbotten (nyval), *Marie Granlund*, Skåne (omval), *Lena Hallengren*, Kalmar län (omval), *Jörgen Hellman*, Norra Älvsborg (nyval), *Hans Hoff*, Halland (omval), *Berit Högman*, Värmland (omval), *Mats Johansson*, Blekinge (omval), *Morgan Johansson*, Skåne (omval), *Roger Johansson*, Västernorrland (nyval), *Håkan Jubolt*, Kalmar län (nyval), *Jonas Karlsson*, Örebro län (nyval), *Anders Lago*, Stockholms län (nyval), *Ingrid Lennerwald*, Skåne (omval), *Anna-Carin Magnusson*, Jönköpings län (nyval), *Lena Micko*, Östergötland (omval), *Ella Niia*, LO HRF (omval), *Pia Nilsson*, Västmanland (omval), *Mariam Osman Sherifay*, Stockholms län (omval), *Veronica Palm*, Stockholm (nyval), *Raimo Pärssinen*,

Gävleborg (omval), *Hans Tilly*, LO Byggnads (omval), *Margareta Widén-Berggren*, Uppsala län (omval), *Karin Åström*, Norrbotten (nyval), till ledamöter i partistyrelsen.

Anmärkning

Med anledning av ärendehanteringens framgång inte sid- och radnummer vad gäller partistyrelsens nya förslag till riktlinjer på respektive avsnitt.

17.1 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Klyftor och utanförskap, häfte H, (sidorna 2-34).

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 17.1.

9.9.1 Politiska riktlinjer, avsnittet Orättvisor och klyftor är inte lösningen (sidorna 49-51)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

4.2.1 Orättvisor och klyftor är inte lösningen

”Hur många som är i behov av socialbidrag är ett tydligt mått på hur samhället förmår bryta arbetslöshet, fattigdom, missbruk och utanförskap. Sverige tillhör den grupp av länder som har lägst andel hushåll med svag ekonomi ... Sedan 1994 har antalet hushåll med socialbidrag minskat med cirka 40 procent.” Politiska riktlinjer, antagna vid socialdemokraternas partikongress 2005

Vi socialdemokrater accepterar inte att Sverige slits isär av ökade klyftor. Idag är hälsa och välfärd ojämnt fördelat mellan olika grupper, utifrån klass, kön och etniskt ursprung. De klyftorna ska utjämnas. Arbete, utbildning och bra boende är de allra viktigaste faktorerna för att möjliggöra ett gott liv för alla. Vi är övertygade om att det är trygga människor som vågar, som söker utveckling och personliga utmaningar, som startar företag, byter jobb, flyttar, gör investeringar eller skaffar barn. Vi vet att trygghet är frihetens bästa grund. Trygghet förutsätter en rättvis välfärd, där alla behandlas likvärdigt, alla är med och bidrar efter sin förmåga, och ingen lämnas utanför. I ett sådant samhälle känner människor solidaritet och hjälper varandra att sträcka sig lite längre, våga lite till. Där växer människor i gemenskap och samarbete. Så skapas en stark tillväxt, jobb och utveckling. Vi socialdemokrater tror på ett samhälle som bejakar människors individuella drömmar och framgång. Men den enskildes framgång får aldrig baseras på andras tillbakagång. Fler människor måste ha möjligheten att uppfylla sina innersta drömmars längtan, inte färre.

Det är svårt att bekämpa ekonomiska klyftor. Också under den senaste socialdemokratiska regeringsperioden 1995-2005 drog höginkomsttagarnas inkomster ifrån, samtidigt som ungdomar och ensamstående föräldrar halkade efter. Men socialbidragstagandet minskade.

Sedan den borgerliga valsegern 2006 har utvecklingen förvärrats drastiskt. De ekonomiska och sociala klyftorna ökar kraftigt i Sverige. Den borgerliga regeringen vann valet 2006 på sifferexercis kring och löften om att bryta utanförskapet. Ändå växer det kraftigt. Detta ska vi bryta, vår politik ska inrikta sig på att se den enskildes förmåga, livssituation och förutsättningar. Varje individ måste ges förutsättningar att fullt ut utnyttja sin kompetens och kunskap.

Den borgerliga regeringen har prioriterat stora skattesänkningar framför investeringar i jobb och välfärd. Människor med låga inkomster, som arbetsökande, sjukskrivna och pensionärer, har inte fått del av skattesänkningarna. Istället har de tvingats betala dem med kraftigt försämrade trygghetsförsäkringar. Idag slår den borgerliga politiken också tillbaka: Sverige halkar efter, arbetslösheten ökar kraftigt och ett kvalitetsras pågår i välfärden.

Sverige har fått en ny stor grupp som står utanför trygghetssystemen – de försäkringslösa. Många av dem är kvinnor. År 2010 riskerar 50 000 människor att kastas ut ur sjukförsäkringen. Över en halv miljon människor har redan trängts ut ur arbetslöshetsförsäkringen. Den har gjorts för dyr. Arbetsmarknadspolitiken har gått från aktivitet till passivitet. Sverige har inte längre fungerande trygghets- och omställningsförsäkringar.

Arbetslinjen har brutits. Istället för att få hjälp till utbildning eller jobb hänvisas allt fler enskilda och familjer direkt till socialförvaltningarna för att söka försörjningsstöd. I en stor majoritet av landets kommuner skenar kostnaderna för försörjningsstödet,. Samtidigt är välfärden det sammanhållande kittet i vårt samhälle.

Klyftor och arbetslöshet sprider rädsla, och rädsla är en dålig drivkraft för utveckling – både hos individen och samhället. I utslagningens spår följer vanmakt, missbruk och personliga tragedier. När klyftorna blir för stora skapas konflikter, våld och brottslighet – och det slår tillbaka mot oss alla.

Sverige riskerar nu att gå in i 2010-talet med massarbetslöshet och ökad utslagning. Mot den dystra verklighetsbakgrunden måste vi socialdemokrater också forma en aktiv socialpolitik för att minska fattigdom, missbruk och hemlöshet.

Hur bra välfärdspolitiken än är så kommer det att hända att människor hamnar i missbruk, hemlöshet eller djupa personliga problem. Ska alla, även den mest utsatta, ha förutsättningar att komma vidare till arbete och egen försörjning så måste samhället också ha specifika och individuella stöd, och ett finmaskigt socialt skyddsnet.

Vi står för vår restriktiva narkotikapolitik. Kampen mot droger ska föras nationellt och internationellt.

Vi socialdemokrater accepterar inte den människosyn och samhällssyn som gör att Sverige slits isär. Ingen människa är så svag att hon inte kan bidra, och ingen människa är så stark att hon aldrig behöver andras stöd. Människovärdet är lika, vad vi än råkar ut för i livet.

Vi vill återupprätta sammanhållningen i vårt land. Välfärdslandet Sverige ska inkludera alla. Vi står för det solidariska samhället. Därför kommer vi att prioritera:

- *Minska behovet av försörjningsstöd och stärk arbetslinjen.* Vi vet att det går att minska behovet av försörjningsstöd. Till detta syftar flera av våra förslag för en starkare och tryggare arbetslinje – en kompetensförmedling, Kraftsam till stöd för personer med komplexa problem, bättre rehabilitering för sjuka, investeringar i lönebidragsanställningar, en kollektivavtalsreglerad utvidgad alternativ arbetsmarknad för människor som trots utbildning och praktik inte får arbete. Så kan vi också vända den oroväckande ökningen av antalet fattiga barn. Vi socialdemokrater kommer, liksom tidigare i regeringsställning, att arbeta mot ett tydligt mål för att minska behovet av försörjningsstöd.
- *Ingen ska vara hemlös.* Ingen ska behöva vara hemlös i Sverige. Kommunerna ska upprätta konkreta program för hemlösa och erbjuda exempelvis tröskelboende där man successivt slussas in till eget boende. Alla hemlösa behöver få ett personligt ombud som stöd i kontakter med socialtjänst,

sjukvård, myndigheter och hyresvärdar. Alla kommuner ska arbeta för att förebygga vräkning. Vi vill stödja de många frivilligorganisationer som gör ett ovärderligt arbete för hemlösa och missbrukare.

- *Bättre hjälp ut ur missbruk.* Ett effektivt drogförebyggande arbete kräver både ett aktivt arbete med information om drogers skadeverkningar och åtgärder för att begränsa tillgängligheten. Att stödja individen är centralt för att motverka missbruk. När en person är motiverad att bryta sitt missbruk måste vård ges omedelbart – annars försöks chansen. För varje missbrukare behöver en individuell vårdplan upprättas för sysselsättning, bostad, vård och nya sociala nätverk. Missbruk ska inte utestänga från behandling av psykisk problematik. Det är också viktigt att lyfta fram barns och ungas situation med missbrukande föräldrar. Kommunerna bör ta fram handlingsplaner för hur barn och unga till missbrukande föräldrar ska mötas. Människor har olika behov och kommunerna ska erbjuda en mångfald av behandlingsalternativ. Drogfrihet är målet. Missbrukare som inte lyckas nå drogfrihet har rätt till ett värdigt och så långt möjligt sjukdomsfritt liv. Därför är åtgärder som sprutbytesprogram och metadonbehandling viktiga.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Veronica Palm	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
2	15	Veronica Palm	PS	Ta bort strykning från och med ”resurser” till ”verksamhet”	Bifall	
2	17-19	Veronica Palm	PS	Ta bort strykning från ”välfärden” till rättvist.	Bifall	
2	44	Veronica Palm	PS	Stryk ”alternativ”	Bifall	
3	13	Veronica Palm	PS	Stryk: ”om drogers skadeverkningar”	Bifall	
3	1	Kristina Svensson	Dalarna	Ändring: Kommunerna ska upprätta konkreta program för hemlösa och erbjuda individuellt boende och stöd.	Avslag	Avslag PS efter försöksvotering
2	36	Lars Bäckman	Östergötland	Ändring, nytt stycke: Minska behovet av försörjningsstöd stärk arbetslinjen För de flesta människor är arbetet skillnaden mellan en ordnad vardag med tider och rutiner och känslan att vara behövd till att falla ur ramen och hamna på samhällets skuggsida. Därför är det av stor betydelse att vi driver ett ”aktivt försörjningsstöd” mot	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

				arbetslinjen .Ett passivt bidragsstöd där mottagaren inte förväntas prestera något i gengäld passiviserar individen. Att delta i någon form av praktik /utbildning eller aktivt planerar sin väg mot självförsörjning under tiden man uppbär socialbidrag/försörjningsstöd står inte i strid med hur vi vill att arbetslinjen ska vara utformad, utan tvärtom.		
3	1	Lars Bäckman	Östergötland	Ändring: ”Alla ska ha rätten till en bostad istället för ingen ska vara hemlös”	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
2	4	Christer Lindvall	Västerbotten	Samma beskattning för pensionärer som för löntagare. Här bör redaktionsutskottet anpassa riktlinjerna så att de följer Monas tal. Inget konkret yrkande mer än att önska en viljeinriktning.	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 215 mot 93 och 3 avstod
3	23	Elin Lundgren	Göteborg	Stryk: "Därför är åtgärder som sprutbytesprogram och metadonbehandling viktiga"	Avslag	Avslag PS med röstsiffrorna 150-172
1-3		Cecilia Dahl Andersson	Skåne	Ändra hemlös till person som är hemlös. Ändra missbrukare till person som har missbruksproblem	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
3	1	Cecilia Dahl-Andersson	Skåne	Stryk Ingen ska vara hemlös Tillägg Allas rätt till bostad	Avslag	Bifall PS
3	3	Cecilia Dahl-Andersson	Skåne	Tillägg: Alla hemlösa, som behöver ska få ett personligt ombud	Avslag	Bifall PS
3	23	Cecilia Dahl-Andersson	Skåne	Stryk: Sista meningen stryks.	Avslag	Avslag PS med röstsiffrorna 150-172
3	23	Anna Hedman	Göteborg	Meningen som börjar med "Därför är åtgärder...." stryks.	Avslag	Avslag PS med röstsiffrorna 150-172

3	23	Katrin Stjernfeldt Jammeh	Skåne	Ersätt: ”metadonbehandling” mot ”underhållsbehandling”	Faller eftersom meningen tagits bort	
---	----	------------------------------	-------	---	---	--

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Orättvisor och klyftor är inte lösningen (sidorna 49-51)

17.2 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Trygghet mot brott, häfte H (sidorna 35-86)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
H22:1	Lars Beckman	Östergötland	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS
H22:1	Åke Nyhlén	Västernorrland	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS
H27:1-3	Lars Fritzon	Halland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
H23	Elvy Wicklund	Örebro län	Bifall	Besvara	Bifall PS	Bifall PS med röstsiffrorna 160 mot 130 och 2 avstod
H26	Maria Sparringsjö	Bohuslän	Bifall	Besvara	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 17.2.

9.9.2 Politiska riktlinjer, avsnittet Kamp mot brott och brottens orsaker (sidorna 51-53)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

4.2.2 Kamp mot brott och brottens orsaker

”Många som jag träffar skuldbelägger sig själva och drar sig för att anmäla. ’Om jag inte varit gay, om jag inte hållit min partner i handen, om jag inte haft de här kläderna eller de här kläderna så skulle det aldrig ha hänt’ ... Tänk dig ett heteropar som blivit misshandlat och tänker: ’Om jag bara inte hållit min tjej i handen’. Det händer inte.” Facundo Unia, intervjuad i Expressen, 29 juli 2009.

Den socialdemokratiska visionen om att alla människor ska kunna leva i frihet, rättvisa och jämlikhet kränks och utmanas dagligen av brottslighet. Vi vill att alla människor ska kunna känna sig trygga i vardagen och slippa känna rädsla för att utsättas för brott.

Vårt öppna samhälle bygger på demokratiska värderingar om lika människovärde och ömsesidig respekt. Brott kränker rättigheter till liv och egendom, hotar öppenheten och undergräver tilliten mellan människor och gentemot samhället. Därför kan brott aldrig accepteras.

Den som råkar ut för ett inbrott, en stöld, en grov kränkning eller fysiskt våld måste kunna lita på att samhället bryr sig om det lidande, den ilska och vanmakt som det innebär att bli brottsoffer. Snabbt stöd och möjligheter till upprättelse är avgörande.

Ur ojämlikhet, otrygghet och missbruk föds kriminalitet. Den som genomfört brottet måste snabbt nås av en reaktion. Det är särskilt viktigt när det handlar om unga människor. Nästan all brottslighet börjar i ungdomsåren. Det är då flest personer begår brott. För en liten grupp är detta inledningen till långvarig och allvarlig kriminalitet. Det är vår övertygelse att fler av dessa ungdomar kan fångas upp. Den egna familjens möjligheter att agera har naturligtvis en avgörande betydelse. Men det ställer också höga krav på lokalsamhället. Minskad segregation, förebyggande arbete, utbyggd missbrukarvård, satsningar på frivilligorganisationerna måste prioriteras. Enskilda, folkrörelser, skola, näringsliv, socialtjänst och polis behövs – ju fler som är engagerade desto bättre. Men allas ansvar kan lätt bli ingens ansvar. Därför vill vi stärka kommunernas roll och ansvar för det förebyggande arbetet såväl inom fysisk planering som inom det sociala arbetet. Det krävs insatser mot missbruk, åtgärder inom skola och socialtjänst och insatser inom bostads- och arbetsmarknadspolitikens område. En satsning på att förebygga brott är framförallt en satsning på ett starkt välfärdssamhälle.

Vanmakt och vrede är rekryteringsgrund för den organiserade brottsligheten och de antidemokratiska krafterna. I storstädernas förorter och i andra socialt utsatta områden växer fattigdom, arbetslöshet, segregation och utanförskap. Ökade klyftor och bristande integration skapar en känsla av utanförskap som ibland leder till kriminalitet. Den känslan är ingen ursäkt för att begå brott. Varje människa har ett personligt ansvar för sina handlingar. Men det råder ingen tvekan om att nästan all brottslighet i Sverige har en sådan bakgrund. Därför är de viktigaste övergripande åtgärderna för att minska kriminaliteten att bryta arbetslöshet, utslagning och ekonomiska klyftor.

Hatbrotten ökar i Sverige. Hot, våld och trakasserier med främlingsfientlig bakgrund dominerar, följt av brott mot homo-, bi- och transpersoner. Svensk hetslagstiftning omfattar inte hot och kränkningar på grund av könsidentitet och skyddar därför inte transpersoner. Det vill vi ändra på.

Att bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld är prioriterade frågor. Kriscentrum för kvinnor och landets kvinnojourer gör betydande insatser. Kriscentrum för män kan fylla en viktig funktion för att behandla män som utövar våld mot kvinnor. Få är så utsatta som barn som bevittnar eller utsetts för våld av en nära anhörig. Därför behövs ökad kompetens och ett förbättrat samarbete mellan olika myndigheter och andra aktörer.

Barnsexturism innebär mycket grova brott mot barn. De måste på alla sätt bekämpas. Sverige ska inom EU arbeta mot barnsexturism och verka för ökat internationellt samarbete mot denna typ av brott. Sverige måste ta ett ökat ansvar för brottsliga handlingar som svenska medborgare begår mot barn utanför vårt lands gränser.

Det är ingen slump att hatbrotten ökar samtidigt som antidemokratiska krafter och politiska partier med främlingsfientliga budskap samlar ökat stöd. Detta är inte bara ett hot mot enskilda individers liv och frihet, utan mot hela grunden för det samhälle vi socialdemokrater vill leva i – ett samhälle präglat av demokratiska värderingar och alla människors lika värde och rättigheter. Som den motkraft vi vill vara mot de antidemokratiska krafterna förbinder vi oss att aldrig samarbeta med främlingsfientliga partier i några politiska sammanhang.

Brottsligheten både internationaliseras och förgrovas. Organiserad brottslighet växer fram i Sverige – ibland, men inte alltid, med internationella kopplingar. Kriminella ligor tjänar pengar på att smuggla narkotika, men också människor, över gränserna. Svarta pengar flyttas mellan banker och företag i olika länder för att tvättas vita. Utpressning och hot mot restaurang- och butiksägare, men också mot vittnen eller personal inom rättsväsendet blir allt vanligare. Uppgifter i den undre världen med vapen eller sprängmedel har blivit vanligare. Rån mot banker och värde transporter blir våldsammare.

Grunden för rättssäkerheten får inte hotas. Rättsväsendet måste ha de resurser och verktyg som krävs för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten och den ekonomiska brottsligheten. Den ekonomiska brottsligheten är ett hot mot rättssamhället. Pengar som ska gå till vår gemensamma välfärd försvinner ofta utom räckhåll för medborgarna. Kriminella grupper tjänar pengar på näringsverksamhet. Skattefusk leder till snedvriden konkurrens liksom dumpning av löner och arbetsvillkor. Antalet butiksrån ökar kraftigt. Minskad tillgång till kontanthantering leder till färre rån. Därför är det viktigt att ställa krav på verksamheter inom detaljhandeln att ha slutna kontanthanteringssystem. Vi vill effektivisera rättsväsendet så att det svarar mot kraven på ett modernt arbetssätt och den tekniska utveckling som skett. Idag består polisen av 21 länspolismyndigheter. Resurserna varierar mellan myndigheterna och specialistkompetens är idag bunden till de större myndigheterna. Men brottsligheten är inte bunden av länsgränser. Det är dags att polisen blir en myndighet, så att förbättringar kan ske av styrning, resursfördelning och administration. Även det demokratiska inflytandet ska stärkas.

Det internationella samarbetet mellan länders rättsväsenden måste fortsätta öka. Globaliseringen och den tekniska utvecklingen öppnar nya möjligheter för alla – för enskilda, för rättsväsendet och för kriminella. Den nya tekniken framförallt på IT-området har också inneburit att enskilda känner oro för sin integritet och utsatthet. Samhällets och rättsväsendets effektivitet och möjlighet att skydda ställs i debatten mot individens rätt att inte behöva utsättas för integritetsintrång. Samtidigt har utvecklingen med terroristdåd och internationell organiserad brottslighet skapat ett starkt tryck på det demokratiska samhället att bättre skydda medborgarna. Detta är en svår avvägning som vi måste göra tillsammans och som kräver en fortsatt öppen debatt.

Det finns idag forskningsstöd för att det går att identifiera barn som riskerar att hamna i kriminalitet längre fram i livet. Det finns tydliga riskfaktorer som svåra beteendestörningar och otrygga uppväxtvillkor. Vi får inte vara så oroliga för utpekande att vi inte vågar identifiera problem. Då går många barn, ungdomar och deras föräldrar miste om insatser som skulle kunna mildra eller avhjälpa problemen. Vår utgångspunkt måste i alla lägen vara att hjälpa och stödja de barn och unga som har problem eller far illa, framför allt för det enskilda barnets skull.

Vi ska ha en kriminalvård vars främsta uppgift är att förhindra återfall i brott. Vård och behandling utgör grunderna i den humana kriminalvården. Vi vill fortsatt bedriva en individbaserad kriminalvård. Det ska löna sig att aktivt arbeta med sin situation. Missbruk, kriminalitet i anstalt eller

rymningar ska få konsekvenser för den enskilde. Stödet vid övergången från anstalt till frihet ska utvecklas och intagnas närstående och anhöriga bör involveras i behandlingsarbetet för att minska antalet återfall. När någon som begått ett brott har avtjänat sitt straff måste det vara möjligt att lämna den brottsliga banan, och ta plats i samhället igen – utan att diskrimineras. Utgångsläget ska vara bättre när de intagna lämnar fängelset eller frivården, än när de kom dit. För att det målet ska kunna nås krävs resurser för utbildning, behandling och vård, inte minst missbruksvård. Fler halvvägshus och en utvecklad fotboja kan ge en bättre övergång från livet på anstalt till samhället.

Vi socialdemokrater vill prioritera följande för ett tryggare Sverige:

- *Skydd och upprättelse för brottsoffer.* Barnahus ska finnas tillgängliga i varje län. Det ska finnas mottagningar för våldtagna på akutsjukhusen där rätt undersökning och provtagning görs i avskildhet, och tillgång till målsägandebiträde redan under förundersökning. För att förebygga våld och övergrepp är det viktigt att bygga upp samtalsmottagningar för män som på sikt ska finnas tillgängliga i hela landet.
- *Trygghet i vardagen.* Det är lokalt som man bäst känner till problemen och kan finna lösningar. Lokala brottsförebyggande råd ska finnas i alla kommuner. Med ett brottsförebyggande tänkande i stads- och samhällsplaneringen kan brottslighet byggas bort. Varje kommun ska ha skyldighet att upprätta och genomföra handlingsplaner för familjer och barn med extra behov så fort problem har identifierats. Vi vill lagstadga om samverkansavtal mellan barnomsorg, skola, socialtjänst, polis, sjukvård och föreningsliv utifrån livssituation och i samförstånd med den som sökt hjälp. Polisen ska finnas tillgänglig i hela landet. Varje skola ska ha en kontaktpolis.
- *Ett svenskt "FBI".* Polisen har inte en struktur och rollfördelning som möjliggör effektiva insatser mot den grova organiserade kriminaliteten. Vi vill att en nationell resurs med tydlig operativ förmåga både för underrättelse- och utredningsverksamhet och yttre polisiär övervakning ska skapas. En särskild enhet med 200-300 poliser ska verka under Rikskriminalpolisen och utgöra en spets i kampen mot den grova organiserade brottsligheten.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Veronica Palm	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
5	29	Åsa Karlsson	Bohuslän	Tillägg: "här är det viktigt att även prioritera ett tidigt och generellt föräldrarstöd, vilket syftar till att barn och ungas framtida psykiska och sociala problem. genom att erbjuda ett stöd som riktar sig till alla, fångar man lättare upp det barn och unga som bäst behöver det."	Avslag	Bifall PS
4	21	Lars Beckman	Östergötland	Tillägg: "Vi får inte glömma bort att det finns en glorifiering av livet som kriminell i filmens, spelens och böckernas värld."	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

				Ungdomar som inte tycker sig ha en framtid och inte känner sig behövda kan lätt attraheras av det man uppfattar som ett enkelt sätt att tjäna pengar.”		
6	22	Vivianne Roos	Jönköpings län	Tillägg: En ny punkt ” Ekonomiska brottsligheten är ett hot mot rättssamhället. Pengar som skulle gå till vår gemensamma välfärd försvinner ofta utom räckhåll för våra myndigheter. Varje satsad krona att förebygga och klara upp denna form av brottslighet ger stora summor tillbaka. Vi ska satsa så stora resurser som behövs för att komma till rätta med problemet.”	Avslag	Bifall PS Efter försöksvotering
5	11-15	Anna Hedman	Göteborg	Strykning: From " Idag består polisen..." till styckets slut "... Inflytande ska stärkas."	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
6	17-21	Anna Hedman	Göteborg	Strykning: Hela stycket om svenskt FBI	Avslag	Bifall PS Efter försöksvotering
4	20-21	Sara Karlsson	Södermanland	Ändring: Ersätt "..., utslagning och ekonomiska klyftor." med "... och bekämpa klassamhället."	Avslag Tilläggsförslag efter ”ekonomiska klyftor”: ”och bekämpa klassamhället”:	Bifall PS
6	22	Nils-Gunnar Andersson	Värmland	Den organiserade brottsligheten utgör ett allvarligt hot mot vår demokrati	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Kamp mot brott och brottens orsaker (sidorna 51-53).

17.3 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Hela Sverige, häfte H (sidorna 87-162)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Ordningsfråga

Anna-Greta Leijon, Stockholm, protesterar mot att partistyrelsens föredragande *Peter Hultqvist* pratade för länge.

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
H60	Pyry Niemi	Uppsala län	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H58:1	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H58:2	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H58:3	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H59:1	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H59:2	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H59:3	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H60:1	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H60:2	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H60:3	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H61:1	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H62:2	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H63:3	Christer Lindvall	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H82:1-3	Åke Nyhlén	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
H82:2	Åke Nyhlén	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
H82:3	Åke Nyhlén	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
H82:4	Åke Nyhlén	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
H62:1	Lena Baastad	Örebro län	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H62:2	Lena Baastad	Örebro län	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H62:3	Lena Baastad	Örebro län	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H97:2	Susanne Hansson	Jämtlands län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
H97:4	Susanne Hansson	Jämtlands län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS
H97:5	Susanne Hansson	Jämtlands län	Bifall	Avslag	Faller eftersom övriga	

					att-satser fallit	
H58:1	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H58:2	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H58:3	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H59:1	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H59:2	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H59:3	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H60:1	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H60:2	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H60:3	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H61:1	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H61:2	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H61:3	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H62:1	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H62:2	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H62:3	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H63:1	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H63:2	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
H63:3	Christine Axelsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 17.3.

9.9.3 Politiska riktlinjer, avsnittet Tillsammans i Sverige (sidorna 53-55)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

4.2.3 Tillsammans – i Sverige

”I dessa tveklens dagar, dessa dagar av klimatförändringar, finanskris och massarbetslöshet: det finns alltid hopp, alltid möjlighet till förändring. Och det är vi som kan göra det: tillsammans kan vi ge framtiden en chans.” Rikard Wolff, första maj i Uppsala 2009.

Svensk utveckling är summan av allt det arbete vi tillsammans utför, av tillväxt och sysselsättning i alla delar av landet. Vi socialdemokrater vill utjämna de klyftor som driver in kilar i sammanhållningen i Sverige, och som hindrar både enskilda människors och regioners utvecklingskraft.

I hela världen fortsätter urbaniseringen. Sedan vändpunkten kom år 2007 är städernas invånarantal större än landsbygdens. Sverige är inget undantag. De senaste tio åren har urbaniseringen i Sverige varit dramatisk. Våra storstäder kommer att fortsätta växa, med människor från andra svenska regioner och från andra länder. Det är bra. Sverige behöver en större befolkning, mer arbetskraft och storstäder som växer och skapar tillväxt. Urbaniseringens positiva bidrag är en styrka och en möjlighet att också möta dess utmaningar.

Storstädernas stora styrka är mångfalden och den ekonomiska dynamiken. Här lever människor med väldigt olika bakgrund tillsammans och man har som individ större möjligheter till unika livsval – utbudet är större, liksom öppenheten för de olika värderingar som styr livsvalen. Valfriheten är stor – i möjligheter till utbildning, välfärd, socialt liv och kultur. Vi vill utveckla den valfriheten, men också slå vakt om människors trygghet i storstaden.

Arbetsmarknaden i storstaden är mångfacetterad och snabbt föränderlig. Det innebär möjligheter och dynamik, men också många otrygga jobb. Detta ställer nya krav på politiken.

Befolkningstäthet skapar miljöproblem, men framför allt unika möjligheter att bygga ett hållbart samhälle som vi måste ta tillvara. Exempelvis är det lättare att ersätta bilåkning med kollektivtrafik och finna energisnåla lösningar i tät bebyggelse.

Storstädernas svåraste utmaning är den ökande ekonomiska segregationen. Tilltagande boendesegregation och en alltmer ojämlig tillgång till välfärden måste brytas. Fler kommuner behöver dela på ansvaret för flyktinginvandringen. Det är naturligt att människor söker sig till kommuner där de har släktingar, vänner eller andra landsmän. Men för populära kommuner med hög andel inflyttare blir trycket hårt att klara bostäder, snabb inslussning i jobb för de vuxna och kvalitativ utbildning för barnen. En kraftfull regionalpolitik måste anta utmaningen att formulera övergripande tillväxt- och utvecklingsstrategier för hela landet. En landsända kan inte ses isolerat från en annan. Företag, naturresurser och arbetskraft återfinns i alla delar av landet och är sammanlänkande i ett komplext system av produktion och transporter som knyter Sverige samman. De statliga insatserna måste vara inriktade på att regionerna ska få möjlighet att växa och utvecklas efter sina särskilda förutsättningar. Regionalpolitiken ska bidra till väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner och en god servicenivå i alla delar av landet. Den regionala utvecklingspolitiken ska vara en central aspekt i utformningen av strategiska politiska beslut. Vi vill främja en konkurrenskraftig basindustri som spelar en stor roll för jobb, exportintäkter och investeringar framförallt i skogslänen men även den högproduktiva tjänstesektorn i hela landet..

Solidariteten mellan Sveriges regioner ska vidmakthållas. Statsbidragen till kommuner och landsting ska tillsammans med inkomst- och kostnadsutjämnningen möjliggöra jämlik välfärd i hela landet. Vi socialdemokrater vill att hela landet ska leva. Många områden i Sverige har jämfört med många andra länder unika tillgångar som gott om plats och lugn. Detta är en tillgång som ger förutsättningar för en växande besöksnäring. Då allt fler kan utföra sitt arbete oberoende av bostadsort blir samtidigt också boendemiljön allt viktigare för var man väljer att bo. Oavsett var människor väljer att bo ska villkoren för arbete och företagande, utbildning, grundläggande samhällsservice och välfärd vara likvärdiga.

Säkra, tillförlitliga och effektiva transporter ska fungera året runt, i hela landet. Det är viktigt för enskilda människors frihet och arbetsmöjligheter, och avgörande för företagets konkurrenskraft, möjligheter att finna rätt arbetskraft och ta nya marknadsandelar. Visionära infrastrukturinvesteringar i

järnvägar, vägar, kustsjöfart, hamnar, bredband och annan IT-infrastruktur bidrar till att påskynda utvecklingen mot en hållbar tillväxt. Genom att knyta olika regioner till varandra kan vi skapa nya strategiska möjligheter för utveckling.

Arbetspendlingen ökar. Det har tillsammans med sjukvårdens behov av stora patientunderlag lett till att det bildas allt större regioner i Sverige. Stora regioner underlättar samordningen inom olika myndigheter, men inte mellan dem och gentemot staten. En medborgare kan leva i flera regioner samtidigt - en region hos arbetsförmedlingen och en annan hos skatteverket. Sjukvården är indelad i landsting; tre mycket stora storstadslandsting med ungefär hälften av befolkningen – och hela sjutton betydligt mindre landsting för den andra hälften. Större, men också mer enhetliga regioner behöver växa fram i nära dialog med alla berörda. För att alla medborgare ska kunna erbjudas en vård av hög kvalitet, på lika villkor, oberoende av bostadsort krävs mer av nationell samordning, rikssjukvård och strukturerad samverkan. Vi vill se väl fungerande regioner som svarar mot medborgarnas krav på välfärd och delaktighet, och deras förväntningar på arbetslivet. Medborgarnas inflytande och insyn måste säkras. Den statliga myndighetsstrukturen behöver anpassas till regionernas utformning. Vi socialdemokrater vill driva på moderniseringen och regionaliseringen av Sverige.

När människor flyttar sprids, arbetskraft, kunskap och idéer, nätverk växer och nya möjligheter uppstår. Det finns också människor som söker sig till Sverige för att de flyr undan krig och förföljelse. Det är viktigt att de som är nyanlända får ett bra mottagande i Sverige. Särskilt utsatta är de allt fler barn och ungdomar som kommer till Sverige utan familj eller släkt. Precis som alla andra ungdomar har de rätt till trygghet och en bra vardag under asylprocessen. För att de ensamkommande flyktingbarnen ska få en human start i Sverige, krävs också att fler kommuner visar solidaritet och välkomnar dem. Överfulla transitboenden och långa väntetider, utan möjlighet till skolgång och att bygga ett socialt nätverk, är ovärdigt en välfärdsstat.

Vårt mål om likvärdiga villkor i hela landet kräver att socialdemokrater i regeringsställning tillsammans med regionala och kommunala aktörer gör tydliga prioriteringar:

- *Dynamiska och hållbara storstäder.* Storstäderna är tillväxtmotorer för landets utveckling. Vi ska ta tillvara förutsättningarna för konkurrenskraftiga kunskapskluster för globala marknader, och potentialen i den kunskapsintensiva tjänstesektorn och de kreativa näringarna i storstäderna. Förändringstakten på arbetsmarknaden är snabb och ställer krav på en utbildnings- och arbetsmarknadspolitik som är snabbfotad och inriktad på sektorer som växer i städerna. Välfärds- och familjepolitiken måste passa människor i en storstad som håller öppet dygnet runt. Bostadsmarknaden måste vara rörlig och erbjuda en rad olika alternativa boendeformer. Bostadsbristen ska byggas bort. Slitna bostadsområden ska byggas om. Infrastrukturen i städerna ska byggas ut och bättre knyta ihop stadsdelar och bostadsområden.
- *Regionalpolitik för jobb och välfärd på lika villkor.* För att fler ska kunna ta de jobb som växer fram i olika regioner krävs fortsatta satsningar på högskola och olika former av kunskapscentra över hela landet.. God samverkan mellan fack, arbetsgivare, utbildningsanordnare och arbetsförmedlingen i varje region är en förutsättning för en stark utveckling. Investeringar i infrastruktur är avgörande för tillväxt och sysselsättning i hela landet.

- *Gemensamt ansvar för Sveriges nya invånare.* Ansvarsfördelningen för flyktingmottagandet är extremt skev och leder till stora påfrestningar på boende och välfärd i storstäderna. Det är inte hållbart att de kommuner som har lägre genomsnittlig inkomstnivå och höga kostnader fortsätter att ta emot den absoluta merparten av alla flyktingar som kommer till Sverige. Lagen om eget boende fungerar inte och ett nytt system måste skapas.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Veronica Palm	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
		Börje Vestlund	Stockholm	Bifall yrkande av Helene Hellmark Knutsson	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
		Luciano Astodillo	Skåne	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
7	3	Kerstin Engle	Skåne	Tillägg: Civilsamhällets utveckling av tillit och sammanhang spelar här en viktig roll	Avslag	Bifall PS
8	31	Eivy Blomdahl	Norrbottnen	Tillägg: "Målet är att snabbt få ett hållbart system för kommunerna och en human situation för flyktingarna. Sverige ska ta ansvar för en generös asyl- och flyktingpolitik." efter mening som slutar "måste skapas"	Avslag	Bifall PS
7	16-26	Pyry Niemi	Uppsala län	Skicka tillbaka till redaktionsutskottet för ny textbehandling	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
8	16-23	Pyry Niemi	Uppsala län	Texten flyttas till sidan 7 rad 16	Bifall	Bifall PS
7	27	Torbjörn Lidberg	Norrbottnen	Tillägg: " Basindustrin är ryggraden i Sveriges välfärd. Det är i regioner där basindustrin är stark som den ekonomiska återhämtningen kommer fortast"	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
		Anders Lago	Stockholms län	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
8	28	Elisabeth Björk	Stockholms län	Tillägg: Kunskaps- och arbetskraftsintensiva tjänstesektorn	Avslag	Bifall PS
7	11	Helene Hellmark Knutsson	Stockholms län	Tillägg: ...en alltmer ojämlik tillgång till välfärden och arbetsmarknaden som måste brytas.	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

7	31	Monica Hallqvist	Jämtlands län	Tillägg: " EU´s sammanhållningspolitik och den nationella politiken för regionernas utveckling måste samordnas bättre."	Bifall	Bifall PS
8	31	Susanne Hansson	Jämtlands län	Tillägg: Att följande tillägg till riktlinjer skickas till redaktionsutskottet för att det ska hamna på rätt ställe; Alla människor ska känna sig trygga när de vistas i skog och mark. Rovdjurens närvaro får inte begränsa människors friluftsliv. Rovdjursstammarnas utbredning i Sverige ska regleras utifrån regionala mål och förutsättningar.	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
8	26	Lennart Eriksson	Örebro län	Ändring: arbeta in ett mer positivt avsnitt i de politiska riktlinjerna som handlar om det här området Ge redaktionsutskottet i uppdrag att arbeta in det	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
7	43	Peder Björk	Västernorrland	Tillägg: Flyg är ibland det enda rimliga transportsättet för näringsliv och medborgare och där ska flygplatser stödjas av staten."	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Tillsammans i Sverige (sidorna 53-55).

17.4 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Barn och familjer, häfte H (sidorna 163-181)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
H111:1	Irja Gustavsson	Örebro län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering

H111:2	Irja Gustavsson	Örebro län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
H108:1	Elin Lundgren	Gävleborg	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS med röstsiffrorna 199-107 och 5 avstod
H108:1	Erik Pelling	Uppsala län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS med röstsiffrorna 199-107 och 5 avstod
H101:1	Lena Baastad	Örebro län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 17.4.

9.9.4 Politiska riktlinjer, avsnittet **Barnen är framtiden (sidorna 56-57)**

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

4.2.4 Barnen är framtiden

” Med barnkonventionen har världen fått upp ögonen för att barn inte bara är vuxna på tillväxt, utan samhällsmedborgare med all rätt att ställa krav och bli behandlade med respekt. Vad vi med barnkonventionen säger är att vi vill ge alla barn möjligheten att växa upp i en anda av fred, värdighet, tolerans, frihet, jämlikhet och solidaritet. Det är inget annat än den värld de allra flesta av oss önskar leva i. Det är en dröm om en bättre värld – en vacker framtidsvision. Vårt uppdrag nu är att se till att det inte förblir just en dröm. Verkligheten visar med skrämmande tydlighet hur långt vi har kvar.”

Göran Persson, jubileumskonferensen Barnkonventionen 10 år, 1999

Många barn växer upp i familjer där resurser, sociala nätverk, språksäkerhet och många valmöjligheter är obestridda. För oss socialdemokrater är det självklart att samhället har ett ansvar för att ge möjligheter också till de barn som föds till sämre villkor. FN:s barnkonvention gäller och måste avspeglas i politiken på alla områden.

Det måste också vara så att vi i tider av ekonomisk kris och nedgång tar ett gemensamt ansvar för att skydda dessa vårt samhälles minsta mot krisens effekter. Så borde ske också idag.

Istället driver arbetslöshet och utslagning allt fler barn över fattigdomsgränsen. Barnfattigdomen har ökat i Sverige från åtta procent 2006 till tolv procent 2009. För barn till ensamstående är ökningen än mer markant: från femton till tjugosju procent. Detta är helt oacceptabelt. Målet måste vara att inga barn ska behöva växa upp fattiga i ett välfärdssamhälle.

Det förekommer också att barn luras till skuldsättning eller att föräldrar skuldsätter sina barn. Barn ska inte kunna skuldsättas.

Trots försämringar är Sverige ett av världens mest barnvänliga länder. En generös och flexibel föräldraförsäkring, en professionell förskola tillsammans med väl utbyggd och kostnadsfri mödra- och barnhälsovård och generella barnbidrag lika för alla har varit bra för barnen. Det har också gett båda föräldrarna möjlighet att kombinera arbete med tid för barnen. Och det har bidragit till att Sverige ligger i topp när det gäller såväl barns hälsa, barnafödande som kvinnlig förvärvsfrekvens. Detta är resultatet av medvetet politiskt arbete, men inget vi kan ta för givet. Vi måste försvara vunna segrar, och samtidigt utveckla familjepolitiken för framtiden – och för verkligheten sådan den ser ut.

Många föräldrars vardag präglas av den ständiga kampen mot tiden. Man ska helst prestera på jobbet, vara vältränad, socialt framgångsrik, ständigt uppdaterad och ha fint hemma – och samtidigt vara en närvarande och trygg förälder. Inte sällan kolliderar stress och övertid på jobbet, eller bara arbetstiderna i sig, med dagishämtning, läsläsning, matlagning, föräldramöten eller fotbollsträning. Det behöver bli lättare för den moderna familjen att få livet att gå ihop och tiden att räcka till.

Barnfamiljer är dessutom väldigt olika, nu mer än någonsin. Mer än var femte barn växer upp i en annan familjekonstellation än den med sina biologiska föräldrar. Sverige är fullt av bonusbarn, varannanveckaspappor, regnbågsfamiljer, ensamstående föräldrar och barn med syskon i andra familjer.

Det kräver att en del regler ses över och moderniseras. När förskolan stänger klockan sex på kvällen förväntas en förälder som arbetar kvällstid ha en partner hemma som kan ta hand om barnen, men så är det inte alltid. Barnomsorgsavgiften fastställs efter hushållets inkomst, men många föräldrar som flyttar ihop med nya partner skaffar inte gemensam ekonomi. Ensamstående föräldrar är inte sämre föräldrar – ändå har de inte rätt till insemination. När det finns fler än två föräldrar bör man kunna få överlåta dagar med föräldrapenning. Även möjligheten till fler än två vårdnadshavare är en fråga som bör undersökas närmare.

Idag förs en konservativ familjepolitik i Sverige och den kommer att leda oss bakåt. Vi vill avskaffa både vårdnadsbidraget och barnomsorgsavgiften, och utveckla familjepolitiken så att den möter behoven hos dagens och framtidens familjer. Den borgerliga regeringen har valt att försämra den tillfälliga föräldrapenningen för föräldrar som är hemma för att ta hand om sina sjuka barn. Det innebär att det är rationellt för den som tjänar mest att fortsätta jobba, medan den som tjänar mindre är hemma med barnet. Så cementeras gamla könsroller, och så försvåras för de föräldrar som vill dela ansvaret för barnen.

Vi vill gå en annan väg och prioritera:

- *Modernisera föräldraförsäkringen.* All forskning visar att en tidig anknytning även till pappan ökar chanserna för ett mer jämställt ansvar för barnet länge fram, något som hela familjen har glädje av. Därför bör båda föräldrarna ha möjlighet att samtidigt vara hemma tillsammans med barnet den första månaden. Vi vill höja taket i den tillfälliga föräldrapenningen. Det måste finnas en särskild föräldrapenning för ensamstående föräldrar som blir sjuka och inte kan ta hand om sitt barn. De måste kunna ta hjälp av någon utanför familjen som kan vårda barnet. Föräldraförsäkringen behöver ses över för att möta den nya verklighet som ett flertal nya familjekonstellationer innebär. Alla barn, oavsett hur familjen ser ut, vinner på att föräldrar och andra närstående har möjlighet till tid med dem.
- *Gör barnomsorgen mer tillgänglig.* Eftersom alla familjer inte består av två föräldrar som arbetar dagtid på vardagar måste kommunerna ge möjlighet till en trygg och fungerande barnomsorg, även när föräldrars arbetstider är förlagda till sena kvällar, helger eller nätter. Ett alltmer föränderligt arbetsliv måste möta de behov som föräldrar har för att få ihop vardagen med arbete och barn.
- *Barn ska inte kunna skuldsättas.* Enligt FN:s barnkonvention är det föräldrarna som har det fulla ansvaret för barnen, även barnens ekonomiska situation. Men allt fler barn och unga får betalningsanmärkningar. SMS-lån och andra snabba lån ska inte ges till barn utan prövning. Konsumentkreditlagen ska moderniseras. Det är heller inte ovanligt att föräldrar för över skulder på sina barn. Det behövs ett lagrum som omöjliggör att barn skuldsätts och innebär att en vuxen alltid är ansvarig för barnens skulder.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Veronica Palm	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
10	20	Ann Åström	Västerbotten	Ersätt: ”SMS-lån och andra snabba lån ska inte ges utan rimlig prövning” med ”SMS-lån och andra snabba lån skall inte ges till barn under 18 år”.	Avslag	Bifall
9	9	Fredrik Rönning	Dalarna	Ersätt rubriken "Barnen är framtiden"	Avslag	Bifall PS
10	32	Ulrika Tollgren	Skåne	Eftersom alla familjer inte består av två föräldrar som arbetar dagtid på vardagar måste kommunerna <i>genom lagreglering</i> ge möjlighet till en trygg och fungerande barnomsorg...	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
9	30	Anna Kettner	Stockholm	Stödet till barn med funktionsnedsättningar måste ses över så att barnens behov sätts i första	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

				rummet utgångspunkten ska vara att barnets liv som helhet skall fungera. Regler och myndighetsstrukturer ska anpassas till de istället för som nu, tvärtom		
10	31	Marika B. Hansen	Skåne	Yrkar bifall till Ulrika Tollgrens yrkande.	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Barnen är framtiden (sidorna 56-57).

13.1 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Jobb och bostad åt unga, häfte D (sidorna 2-13)

Tjänstgörande ordförande: *Jörgen Linder*, och *Birgitta Lönegård*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg*, och *Lisa Stern Ödmark*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
D1:1	Jan Olov Häggström	Västernorrland	Avslag	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 13.1

9.5.1 Politiska riktlinjer, avsnittet Ett jobb och en bostad (sidorna 25-26)

Tjänstgörande ordförande: *Jörgen Linder*, och *Birgitta Lönegård*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg*, och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

3.1.1 Ett jobb och en bostad

”Jag oroar mig för att inte hitta ett jobb efter min utbildning.

Jag får ont i magen bara av att tänka på det.”

”Jag är trött på att flytta runt, runt hela tiden.”

”Ungdomar får ta mycket skit. Ungdomar har blivit ett skällsord.”

Ungas röster ur Investera i Sveriges unga – en ungdomsrapport typ, Socialdemokraternas ungdomspanel 2009.

De närmaste åren lämnar de största ungdomskullarna sedan fyrtiotalistgenerationen gymnasieskolan. Det betyder att tiotusentals unga vuxna stiger in i vuxensamhället – med liv och lust, med höga krav, med många nya idéer och stark vilja att förändra samhället. Det är en fantastisk möjlighet för vårt land.

I de flesta fall lämnar ungdomarna skolan med en stark känsla av frihet och förhoppningar inför framtiden – och fulla av energi. Deras drömmar, initiativkraft, kreativitet och idéer kommer att bära långt i strävan att bygga ett eget vuxenliv. Och när de utbildar sig, får jobb eller startar företag så medverkar de till vår gemensamma utveckling.

Dagens ungdomsgeneration har vuxit upp i ett fritt Europa med en ny tids möjligheter att mötas, resa och kommunicera. Internet, ett globalt flöde av information, nyheter och musik, och möjligheter att handla, spela och prata med människor i andra länder är självklarheter. Globaliseringen har skapat globaliserade ungdomar – kunniga, kreativa, välinformerade och därför ofta med en stark ansvarskänsla.

Samtidigt har vi idag ett samhälle med växande orättvisor, också mellan generationerna. Trösklarna för att gå över till ett självständigt vuxenliv växer, inte minst på arbets- och bostadsmarknaden. Nu möter de unga som lämnar skoltiden bakom sig är ett Sverige präglad av historiskt hög ungdomsarbetslöshet. Ungdomsarbetslösheten i Sverige är en av Europas högsta.

Vi socialdemokrater vill radera ut ungdomsarbetslösheten. Det kan vi inte göra enbart av egen kraft och inte från en dag till en annan. Men vi är övertygade om att vi, tillsammans med arbetsgivare som vet att arbetskrafts- och kompetensbrist väntar runt hörnet och fackliga organisationer som brinner för allas rätt och möjlighet till arbete, kan göra skillnad.

Det behövs fler vägar vidare till utbildning och framtida jobb. Bland dem som förblir arbetslösa en längre period vet vi att det oftast är ofullständig gymnasieutbildning som är problemet. Bevisat effektiva åtgärder som arbetsmarknadsutbildning och komvux har rustats ner. När högskolan inte längre byggs ut betyder större ungdomskullar också att färre får möjlighet till högskoleutbildning.

Under kommande år kommer unga som saknar en gymnasieexamen att drabbas särskilt hårt av jobbkrisen. Alla ska få en andra chans. Vi vill att det ska vara lätt för den som saknar fullständig grundskole- eller gymnasiekompetens att komplettera inom komvux eller på folkhögskola. Alla ska ges möjlighet till gymnasieexamen. Det behövs mer yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning för unga och fler lärlingsplatser för långtidsarbetslösa unga. En nära kontakt med arbetslivet kan vara avgörande för att finna motivation och mening i studierna.

Sverige behöver fler entreprenörer, också unga entreprenörer. I kommuner och regioner kan företagskuvöser för unga entreprenörer erbjuda riktat stöd, rådgivning, mentorer och möjligheter att få kontakter och bygga nätverk för erfarenhetsutbyte.

Utan jobb eller en studieplats blir det omöjligt att flytta hemifrån. Tillfälliga jobb duger ofta inte för ett förstahandskontrakt och bristen på billiga hyresrätter är skriande. Borttagandet av de statliga investeringsstöden ledde till att bostadsbyggandet tvärnitade långt innan den ekonomiska krisen nådde Sverige. De ideologiskt motiverade utförsäljningarna av hyresrätter har gjort det ännu svårare för den som inte har kapital att skaffa en bostad.

Lösningen för många ungdomar blir andrahandskontrakt, tillfälliga boenden eller att bo kvar hemma hos föräldrarna långt upp i åren. Det hämmar möjligheterna att leva ett fritt liv, ta fullt vuxenansvar, välja sina fritidsintressen, skapa relationer eller bilda familj.

Ungdomsperspektivet ska genomsyra all politik. Vi Socialdemokrater – i riksdag och regering, Europaparlamentet, kommuner och landsting – ålägger oss själva detta som ett av våra viktigaste uppdrag under den kommande mandatperioden.

Vi vill erbjuda en politik som tar ungdomsgenerationen på allvar. Därför prioriterar vi ungdomars chanser till jobb och bostad:

- *Betvinga ungdomsarbetslösheten!* En socialdemokratiskt ledd regering kommer att ta initiativ till en bred samhällelig mobilisering för kunskap. Varje ung person som bedöms behöva det ska få utbildning, praktik, en lärlingsplats eller subventionerad anställning från första dagen – en Jobbstart. Ungdomar som inte fått jobb inom ett år ska få både rätt och skyldighet att delta i en yrkesinriktad utbildning med arbetsplatsförlagd praktik, gymnasieutbildning eller en högre utbildning om behörighet finns. Därigenom skapas en kunskapsgaranti för ungdomar. I den offentliga sektorn vill vi se trainee-program, och en särskild jobb- och praktiksatsning för nyexaminerade unga akademiker på statliga myndigheter. Ungdomar med funktionsnedsättning är en särskilt prioriterad grupp.
- *Prioritera sommarjobben i kommunerna.* Sommarjobben gör det möjligt för unga att skaffa sig egna kontakter och erfarenheter i arbetslivet. Det första riktiga jobbet är ofta på en arbetsplats där man har sommarjobbat. Det går att ordna sommarjobb med rimliga villkor till alla 16-åringar – det vet de socialdemokratiskt styrda kommuner som har gjort det. I kommuner och landsting ska socialdemokratiskt styre innebära att sommarjobb prioriteras.
- *Fler bostäder som unga kan efterfråga.* Det behövs ett investeringsstöd för hyresrätter, inte minst för att unga och studenter ska ha möjlighet att hitta en bostad som de har råd att bo i.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Tomas Bodström	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
		Helena Frisk	Örebro län	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
2	11	Jytte Guteland	SSU	Tillägg efter "alla ska få en andra chans" ny text "en kunskapsgaranti för unga vuxna ska införas. Ingen ung under 25 år, som har behov, ska nekats plats vid kunskapslyftet."	Bifall Stryk ”ung”	Bifall PS
2	11	Dan Oskarsson	Västerbotten	Bifall Jytte	Bifall Stryk ”ung”	Bifall PS
2	11	Niklas Säwén	Västernorrland	Tillägg efter "alla ska få en chans" ny text "en	Bifall Stryk ”ung”	Bifall PS

				kunskapsgaranti för unga vuxna ska införas. Ingen ung under 25 år ska nekas plats vid kunskapslyftet"		
2	11	Mussa Selim	Norra Älvsborg	Tillägg efter "alla ska få en chans" ny text "en kunskapsgaranti för unga vuxna ska införas. Ingen ung under 25 år ska nekas plats vid kunskapslyftet"	Bifall Stryk ”ung”	Bifall PS
2	36	Jytte Guteland	SSU	rad 36: Stryk "kunskap" och återgå till ursprunglig text "utbildning, praktik och jobb till ungdomar."	Bifall	Bifall PS
2	37	Teres Lindberg	Stockholm	Lägg in orden "vill eller" mellan "...person som" och "bedöms behöva..." Ny lydelse: Varje ung som vill eller bedöms behöva det ska få utbildning, praktik, en lärlingsplats	Bifall	Bifall PS
2	48	Jytte Guteland	SSU	rad 41: Stryk "Däriigenom skapas en kunskapsgaranti för ungdomar."	Avslag	Bifall
2	36, 41	Dan Oskarsson	Västerbotten	Bifall till Jytte Gutelands yrkande på rad 36 och 41	Avslag	Bifall
3	4	Pia Ingvarsson	Skåne	Punkt efter 16 åringar. Stryk - Det vet de socialdemokratiskt styrda kommuner som har gjort det. I kommuner o landsting ska socialdemokratiskt styre innebära att sommarjobb prioriteras. Ändring - I kommuner o landsting ska socialdemokrater prioritera sommarjobb.	Avslag	Bifall PS
3	5	Jim Sundelin	Västernorrland	"Fler bostäder som unga kan efterfråga": <i>Skärp kraven på allmännyttiga och</i>	Avslag	Bifall

				<i>privata fastighetsägare så att de inte villkorar lägenhetskontrakt på ett sådant sätt att det blir omöjligt för ungdomar att få en lägenhet. Tillsvidareanställning skall inte behöva vara ett krav.</i>		
2	37	Linda Larsson	Värmland	tillägg orden trots detta stryk ordet gymnasieutbildning stryk om behörighet finns Ny lydelse efter förändring: Ungdomar som trots detta inte fått jobb inom ett år ska få både rätt och skyldighet att delta i en yrkesinriktad utbildning med arbetsplatsförlagd praktik, läsa in allmän behörighet eller gå vidare till högre studier	Avslag	Bifall med röstsiffrorna 177 - 141 och 7 avstod

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Ett jobb och en bostad (sidorna 25-26).

13.2 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Ungas levnadsvillkor, häfte D (sidorna 14-40)

Tjänstgörande ordförande: *Jörgen Linder* och *Birgitta Lönegård*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
D8:1	Ulla Persson	Västmanland	Bifall PS		Bifall PS	Bifall PS
D17:1	Pia Ingvarsson	Skåne	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
D12:1-4	Clas Göran Carlsson	Kronoberg	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS
D14:1	Gabriel Wikström	Västmanland	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS

D14:2	Gabriel Wikström	Västmanland	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS
-------	------------------	-------------	--------	--------	-----------	-----------

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 13.2

9.5.2 Politiska riktlinjer, avsnittet Ung vuxen med rätt till respekt (sidorna 27-28)

Tjänstgörande ordförande: *Jörgen Linder* och *Birgitta Lönegård*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

3.1.2 Ung vuxen med rätt till respekt

*”vi bildade band och blåste ringar
drog med handen genom jorden
fyllde naglarna med lera
av all yta som vi skrapade
för nånstans under lagren
av tätortstimotej
bredde stora världen ut sig
utan farthinder och Konsumkort
och nypon”*

Lars Winnerbäck, Södermarken 2003

Det handlar bara om några år – men alldeles avgörande år. Att vara ung på tröskeln till vuxenlivet är hisnande; vad ska jag göra med mitt liv? Vilken utbildning, vilket jobb? Det är också alldeles underbart; den första förälskelsen, nyfikenheten på livet, alla vägar som ligger öppna.

De allra flesta unga är trygga och känner tillförsikt. De lever med fungerande relationer och nätverk både i verkligheten och på nätet och får stimulans i skolan för att utveckla sitt tänkande, inspireras av kompisar, kultur, idrott och politik. Drömmen är att plugga, resa, jobba eller starta företag.

Ny teknik och en hög grad av internationalisering skapar nya fritidssysselsättningar och helt nya sätt att organisera sig. Ungdomar är öppna och snabba att ta till sig det nya, men samhället hänger inte alltid med. Därför är det viktigt att de unga med stöd av vuxna själva får definiera och prioritera hur de vill ha det. Över hela landet ska det finnas många viktiga verksamheter som engagerar ungdomar. Det handlar bland annat om bra fritidsgårdar, idrottsföreningar, musikhus, motorgårdar, dans och teatergrupper.

Det kostar pengar att vara ung i en tid när allt fler miljöer är kommersiella och när stil avgör status. I regel har ungdomar ont om pengar – men det måste finnas gränser. Jobb, utbildning, studiebidrag och billiga boenden är grunden. Studenterna har det tufft ekonomiskt. Vi socialdemokrater vill att fler ska studera, och studera återkommande i livet. Det kräver också att det är möjligt att finansiera sina studier – inte minst om man har hunnit bilda familj och skaffa barn.

Även om de allra flesta ungdomar mår bra har grundskoletiden för några varit jobbig, med tävlan, stress, prestationsångest, litet att säga till om och ständiga jämförelser med andra. Andra har haft svårt att koncentrera sig, hamnat i bråk och inte riktigt känt sig välkomna i skolan. Då kanske inte mer utbildning är det som hägrar.

Vi socialdemokrater anser att det är fel att sänka kraven i gymnasieskolan. Istället måste det finnas fler alternativa vägar och en öppenhet för att man kan vilja ta saker och ting i sin egen ordning. Det gick kanske att klara sig utan gymnasiekompetens och behörighet till högskolan förr i tiden – men idag, när en stor majoritet har gymnasiebakgrund är det annorlunda. Om vi inte förmår fånga upp de skoltrötta ungdomarna, höra vad som är det verkliga problemet och hjälpa dem att hitta en väg framåt så riskerar de att slås ut – inte bara från skolan utan också från arbetsmarknaden.

Har man redan haft det jobbigt under skoltiden kan det bli särskilt förödande att sedan ställas vid sidan av – arbetslös eller utan studieplats, hänvisad till socialkontoret eller familj och vänner. Det tolkas lätt som en bekräftelse på att man inte duger, inte räcker till. Det är inte konstigt, men en stor förlust, varje gång det slår tillbaka i form av destruktivitet och brottslighet.

Våldet bland ungdomar tycks bli rårare. Det finns också många oroande signaler om ungdomars droganvändande och psykiska ohälsa – en faktor som också ofta är orsak till våld. Bland dem som överlämnas till rättspsykiatrisk vård har en stor majoritet haft kontakt med barn- och ungdomspsykiatri eller socialtjänst i tonåren. Många barn växer upp i familjer där en eller båda föräldrarna missbrukar alkohol eller andra droger. För oss Socialdemokrater är det en prioriterad fråga att stödja dessa barn.

Vi måste ta ungdomsgenerationen på allvar. Därför måste vi förbättra ungas inflytande och möjligheter till aktiv och berikande fritid, idrott och kultur – det ger framtidstro. Vi behöver samarbeta för att minska påfrestningarna på de unga som har det tufft – personal i verksamheter där unga finns, föräldrar och andra vuxna, kompisar. Om det går snett ska det finnas en bra skolhälsovård, en vardagsnära polis, ungdomsmottagningar och annat krisstöd. För unga med stora eller akuta problem är samhällets stöd inte tillräckligt idag. Det får inte vara långa köer och svårt att hitta hjälp vid drogberoende, ätstörningar eller psykisk ohälsa. Våld och brottslighet måste alltid leda till snabb reaktion.

Vi delar alla ansvaret. Föräldrar, men också andra vuxna i ungdomars vardag behöver engagera sig på eget initiativ, stiga fram och både ställa krav och stötta. Vuxna har en plats i de ungas värld – och de unga i de vuxnas.

Ett ungdomsperspektiv på politiken ska märkas tydligt på flera områden:

- *Plats för frihet, lust och energi.* Ungdomshus, samlingslokaler, idrottsklubbar, teater- och kulturverksamhet innebär plats och utrymme för unga att mötas och göra saker utan att det kostar pengar. I alla kommuner måste det finnas platser för unga där de själva kan styra verksamheten. De möjligheter som ny teknik och globalisering skapar behöver nå fram till fler unga. Samhällets stöd till föreningsliv och organisationer behöver utvecklas så att ungas möjlighet till delaktighet och inflytande stärks. Inte minst idrottsrörelsen har en viktig roll både för ungas hälsa och sociala utveckling, det vill vi uppmärksamma i vårt politiska arbete.
- *Rätt till hälsa och snabb hjälp när det behövs.* En lättillgänglig skolhälsovård ger goda möjligheter att upptäcka problem tidigt och slussa dem som behöver mer hjälp vidare. Vi vill förstärka skolhälsovården. Alla kommuner ska ha åtgärdsplaner för ungdomar som drabbas av psykiska problem. Ansvarsfördelningen ska vara tydlig så att alla vet vem man ska vända sig och vem som ansvarar för vad. Ingen tid ska förspillas, adekvat hjälp och stöd ska ges omedelbart. Detta kan möjliggöras genom samverkan i varje kommun mellan skola, socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri samt ungdomsmottagning. Det vill säga en fungerande ungdomshälsa.
- *Studierande ska ha goda villkor.* Många studenter har en pressad ekonomisk situation. Det finns inte utrymme för det oväntade, ett tandläkarbesök eller behov av medicin. Inte minst studenter med barn har det tufft ekonomiskt. Vi vill höja både studiemedlet och bidraget till studenter med barn.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Tomas Bodström	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
4	36	Johan Andersson	Skåne	Lägg till texten: Vi bygger vidare på den folkrörelsebaserade idrotten med en demokratisk uppbyggnad, brett engagemang och ideella ledarkrafter. Den folkrörelsebaserade idrotten skapar tillfällen till möten och fysisk aktivitet för människor i olika åldrar och med olika social och etnisk bakgrund. Det måste vara en självklarhet i idrottens alla delar och på alla nivåer att tjejer och killar, kvinnor och män skall ha lika möjligheter att utvecklas inom sin idrott. Idrotten får inte bli en klassfråga.	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

				Funktionshinder får inte hindra möjligheten att engagera sig i idrotten. Idrotten och friluftsförbundet och främjandeorganisationer bidrar till folkhälsan och är en viktig del i barns och ungdomars möjlighet till fysisk aktivitet. Vi socialdemokrater vill stödja idrotten, med tydliga spelregler och en långsiktig stabil finansiering.		
4	43-45	Ronnie Brorsson	Bohuslän	Nuvarande text om idrottsrörelsen ersätts med: "Vi vill understyrka idrottsrörelsens viktiga roll för ungas hälsa och sociala utveckling samt utveckla detta i ett särskilt idrottspolitiskt program. I detta program vill vi bl.a. förnya Handslaget och arbeta mera långsiktigt med stödet till barn och ungdomar."	Avslag	Bifall
4	43-45	Susanne Bergström	Stockholms län	Nuvarande text om idrottsrörelsen ersätts med: " Vi vill understryka idrottsrörelsens viktig roll för ungas hälsa och sociala utveckling samt utveckla detta i ett särskilt idrottspolitiskt program. I detta program vill vi bland annat förnya Handslaget och arbeta mera långsiktigt med stödet till barn och ungdomar."	Avslag	Bifall
4	43-45	Lars Bryntesson	Stockholms län	Bifall Ronnie Brorsson	Avslag	Bifall

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Ung vuxen med rätt till respekt (sidorna 27-28).

14.1 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Grund- och gymnasieskola, häfte E (sidorna 2-162)

Tjänstgörande ordförande: *Therese Hulthén* och *Karl-Petter Thorwaldsson*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju* och *Anna Grönfors*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
E60:1	Robert Uitto	Jämtlands län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
E87	Robert Noord	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
E4	Robert Noord	Stockholms län	Bifall	Avslag E4:1	Bifall PS	Bifall PS
E5	Robert Noord	Stockholms län	Bifall	Avslag E5:1	Bifall PS	Bifall PS
E54	Robert Noord	Stockholms län	Bifall PS	Bifall PS	Bifall PS	Bifall PS
E71:2	Robert Noord	Stockholms län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS med röstsiffrorna 235-101 och 2 avstod.
E80:1	Maria Hassan	Stockholm	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
E26	Ann Marie Högberg	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
E80:10	Ulrik Hj Wärnsberg	Uppsala län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
E1:1	Isak Frohm	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
E1:2	Isak Frohm	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
E84:1	Martin Lind	Örebro län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
E79:1	Jonas Magnusson	Jönköpings län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
E79:3	Jonas Magnusson	Jönköpings län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS efter

						försöksvotering
E79:4	Jonas Magnusson	Jönköpings län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
E7:1	Erik Pelling	Uppsala län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS efter försöksvotering
E63:1	Eva Lindh	Östergötland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
E117:3	Anna Kettner	Stockholm	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall Anna Kettners förslag efter försöksvotering
E117:4	Anna Kettner	Stockholm	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall Anna Kettners förslag
E71:2	Teres Lindberg	Stockholm	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS med röstsiffrorna 235-101 och 2 avstod.

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 14.1

9.6.1 Politiska riktlinjer, avsnittet Rätt till kunskap – lust att lära (sidorna 29-31)

Tjänstgörande ordförande: *Therese Hulthén* och *Karl-Petter Thorwaldsson*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju* och *Anna Grönfors*

Nytt förslag till politiska riktlinjer. Utgångspunkt för debatten och yrkanden.

3.2 Konkurrera med kunskap och forskning

3.2.1 Rätt till kunskap – lust att lära

”Barnen går i skolan i 13 år. Det är en lång tid. Det är mer än tre mandatperioder. Om vi byter regering vid varje val, så kan vi i praktiken få en situation där en och samma elev skulle byta betygssystem tre gånger under sin tid i skolan. Är det rimligt? Skoltiden är kanske den viktigaste tiden i våra liv. Skoltiden måste präglas av ordning, stabilitet och ro så att alla ungar kan lära sig så mycket som de bara kan. Debatten om arbetsro

handlar på det sättet lika mycket om arbetsro i klassrummen som under själva skoltiden.” Mona Sahlin, socialdemokraternas förtroenderåd, november 2007

Vi socialdemokrater vill att alla barn, oavsett barnets förutsättningar, föräldrarnas utbildning eller inkomst, ska ha rätt att utvecklas och nå kunskapsmålen. Skolans sätt att fungera har avgörande betydelse för om eleverna når målen eller inte. Om inte skolan lyckas i sitt uppdrag slår den sociala bakgrunden igenom. Därför måste alla skolor vara bra skolor.

Varje förälder känner till den mix av spänning, stolthet och oro man känner när de egna barnen tar steget in i skolvärlden. Hur ska det gå? Klart det går bra! Får de kompisar? En lärare som lyssnar och ser barnens speciella färdigheter? Med tiden kommer föräldraskapet att innebära täta kontakter med skolan och lärarna, tjat om läxor och så småningom diskussioner om skolval och framtid. Kunskap är makt. Men kunskap är också frihet; friheten att ha många möjliga vägar för framtiden att välja på, och den frihet till nya intellektuella och kulturella upplevelser som bildning ger.

Vi socialdemokrater ser utbildningssystemet som en helhet. De barn som börjar förskolan idag är samtidigt framtidens forskare. De ska färdas länge inom utbildningssystemet och vår uppgift politiskt är att göra resan väl värd. En förskola för alla barn med omsorg och lärande på lekens grund är starten på det livslånga lärandet. Förskolans roll måste stärkas för att nå en mer rättvis och jämlik skolstart för alla barn. Förskola och skola ska samverka med respekt för sina olika kvaliteter och kompetenser. Vi vill förstärka kvaliteten i förskolan och garantera att alla förskolor har utbildad personal och följer den nationella läroplanen.

All utbildning i Sverige ska vara av hög kvalitet. Vårt fragmentiserade och högkvalificerade samhälle ställer allt högre krav på formell utbildning. Det kräver att hela utbildningssystemet, från förskolan till universitets- och doktorandstudier fungerar bra och ger människor de kunskaper och färdigheter som krävs i vårt moderna samhälle. En hög utbildningsnivå hos befolkningen har bidragit till svenska framgångar under decennier, och är central även för en fortsatt stark svensk utveckling.

Vi ser en ökad segregation och uppdelning av barn efter föräldrars inkomst och sociala ställning, en segregation som riskerar att öka i takt med minskade resurser för skolan. En rad förändringar oroar. Den borgerliga regeringens vårdnadsbidrag och barnomsorgsavgift drar resurser från förskolan. Stora skattesänkningar leder till att lärare sägs upp. Sorteringen av elever sker allt tidigare. Utbildningsvalen skjuts nedåt i åldrarna och dörrar stängs för nya utbildningschanser längre fram. Huvudinriktningen på socialdemokratisk skolpolitik är tydlig. Fokus ska ligga på lärande, kunskap och dokumenterat resultat. Elevernas vilja och lust att lära måste stimuleras. Vi vill ha kompetenta, kritiskt granskande och kreativa elever. Det handlar om tydliga mål, systematisk uppföljning och höga förväntningar. Om ömsesidig respekt för arbetsro och trygghet, ett aktivt värdegrundsarbete och inte minst om ett tydligt och professionellt ledarskap i skolan. Det finns en rad positiva exempel där skolan lyckas skapa ett lustfyllt lärande genom att kombinera ämnen som naturkunskap och design eller teknik och drama. Goda ämneskunskaper nås bäst när alla sinnen får utvecklas och lusten att lära stimuleras. Olika former av estetisk verksamhet har en given plats i skolan. De som hävdar att alla barn inte har vilja och förutsättningar att lära, att klara grund- eller gymnasieskolan bör ställas inför frågan vems barn som avses – är det de egna barnen, eller andras ungar? Vi socialdemokrater bygger vår politik på en benhård övertygelse om att alla vill och kan lära. Barn är olika. Därför kräver lika möjlighet olika mycket resurser. Bra lärare kan uträtta underverk. Alla lärare i den svenska skolan ska vara utbildade, kompetenta och behöriga. Kraven är och ska vara höga

på lärarna, skolledarna och deras utbildningar. Systematisk fortbildning av lärare och skolledare är en central del i skolornas kvalitetsarbete. Det är ett stort ansvar att hjälpa barn att växa med kunskaper.

Alla skolor ska vara bra skolor, och alla barn och ungdomar ska få en god och likvärdig utbildning. Det kräver långsiktighet och ansvarstagande av beslutsfattare på alla nivåer. Kunskaperna i basämnen svenska, engelska och inte minst i matematik måste bli bättre. Vi tror på en skola som präglas av ömsesidig respekt mellan elever och lärare. Ordning och reda ska prägla skolarbetet. Skolan ska stimulera elevers samarbetsförmåga, kreativitet, flexibilitet och initiativförmåga. Vidare är det viktigt att barn och ungdomar får en god grundläggande förmåga att hela tiden lära nytt och lära om. Elever ska få ta ansvar och elevinflytandet ska öka. Detta är mål som det borde råda stor enighet om i Sverige. Vi socialdemokrater söker fortsatt en överenskommelse över den politiska blockgränsen om skollag, betyg och nationella prov. Elevens rätt till kunskap i en skola av hög kvalitet ska prioriteras. Det är viktigare än skolans driftsformer och huvudmannaskap. För att kunskap och kvalitet ska kunna garanteras varje enskild elev måste alla skolor tillhöra ett gemensamt skolsystem, följa samma skollag, läroplan, kursplan och betygssystem. Granskning, insyn och kvalitetskrav måste gälla alla skolor lika. Elever och föräldrar ska ha rätt till en allsidig och saklig information som ger en rättvis jämförelse mellan skolor. Alla barn och ungdomar i den svenska skolan, oavsett huvudman för skolan, ska garanteras en undervisning som står fri från religiös och politisk påverkan. Därför ska det slås fast i skollagen att all undervisning ska vara icke-konfessionell och vila på vetenskaplig grund.

Skolan ska inte vara en del av marknadsekonomin. Skolan är en del av den svenska välfärden. Vi betalar den tillsammans för att alla unga ska få del av samma höga utbildningskvalitet. När resurser vi gemensamt avsatt för skolan istället används för stora vinstuttag till aktieägare visar det att regelverket inte fungerar. Vår principiella uppfattning är att skattemedel avsedda för skolan också ska gå till skolan. Vinster ska inte kunna tas ut genom att ge avkall på kvaliteten i skolan eller genom att välja bort elever med störst behov. Förstärkta kvalitetskrav och skärpta etableringsvillkor ska säkerställa att de gemensamma resurserna verkligen används för att ge alla barn en bra skola. Dessa principer ska även gälla för förskolan.

Med explosionen av friskolor i storstäderna har följt fler valmöjligheter och intressanta ämneskombinationer för eleverna, men också en stor otrygghet. Vi vill trygga friheten för eleverna men minska osäkerheten vid valet. Vi vill se över hur etablering och dimensionering av gymnasieskolan sker. Möjligheten för elever att kunna välja olika utbildningar är viktig. Samtidigt måste utbudet vara relevant för såväl dagens som framtidens arbetsmarknads behov. Överetablering bör undvikas. Därför ska företag, branscher och parterna på arbetsmarknaden involveras och alla skolor omfattas av arbetet. Inte minst gäller detta yrkesutbildningar. Gymnasieutbildningar ska ge den kompetens som ett modernt arbetsliv kräver. Alla nationella program ska ge behörighet till högre utbildning.

Nedskärningarna i skolan under nittiotalskrisen satte spår hos en hel generation. Nu riskeras ytterligare en generations möjligheter till en bra utbildning i takt med att den offentliga sektorns underskott växer. Skolan måste ha tillräckliga resurser och god tillgång på välutbildade lärare och skolledare. Det är ett nationellt ansvar. Skolbarnomsorgen efter skoldagens slut behöver stärkas så att alla barn kan få läsläsningshjälp och stimulans genom skapande lek. Vi socialdemokrater vill utveckla svensk skola och höja kvaliteten så att varje barn i Sverige får de chanser som en bra skolgång ger. Det är en investering i framtiden – i människors frihet och möjligheter, och i svensk konkurrenskraft och framtidens jobb.

Därför kommer vi socialdemokrater att prioritera följande insatser på skolans område:

• *Kvalitetssäkra svensk skola och förskola.* Alla barn ska ha möjlighet att nå sin fulla potential i skolan. Därför ska de individuella utvecklingsplanerna, tillsammans med nationella prov och målrelaterade betyg, utgöra en systematisk kunskapsuppföljning som ska resultera i ett individanpassat stöd så att alla kan nå kunskapskraven och fortsätta att utvecklas. Också skolornas insatser för att skapa trygga och säkra miljöer för eleverna måste utvärderas. Skollag och regelverk, granskning, insyn och högtställda kvalitetskrav ska gälla alla skolor lika. Vi vill ha en kvalitetslag för att garantera att all förskoleverksamhet som får offentliga bidrag lever upp tilltydliga kvalitetskrav.

• *Förnya friskolesystemet.* I ett nationellt skolsystem har kommunerna ansvaret för att garantera alla barn och unga rätt till god utbildning med hög kvalitet. Kommunernas roll ska därför stärkas även vad gäller elever som går i skolor med annan huvudman. Vi vill införa ett obligatoriskt samråd mellan kommunen och huvudmannen när en fristående skola vill etablera sig. Samrådet ska vara djupgående. Nationella riktlinjer för form och innehåll i ett samarbetsavtal ska finnas. Om någon parti undantagsfall behöver anmäla avvikande uppfattning ska den nationella nivån träda in som oberoende tredje part. Under tiden ska etableringen skjutas upp. I sådana undantagsfall ska kommunens samlade ansvar för alla barns och ungdomars utbildning tillmätas en avgörande betydelse. Ett samarbetsavtal ska finnas innan skolan får starta. Utgångspunkten ska vara elevens rätt till en utbildning av hög kvalitet och det gemensamma ansvar som alla aktörer, offentliga som privata, har för detta. Av samrådet ska framgå vid vilken tidpunkt och var i kommunen en etablering är mest lämplig. För redan etablerade friskolor ska samma insyn, granskning och kvalitetskrav gälla som för alla andra skolor. Samarbetsavtal ska upprättas även med dem. Vi vill se över hur skolpengssystemet kan inordnas i kommunernas resursfördelningsystem för skolan där skärpta kvalitetskrav och etableringsvillkor ingår. Genom ett sådant system med skärpta kvalitetskrav kan det säkerställas att de gemensamma resurserna till skolan används för skolverksamhet. En lag om investeringskydd ska förhindra att våra gemensamma medel slumpas bort till privata vinstintressen vid avknoppning eller utförsäljning av skolor och förskolor.

• *Professionellt ledarskap i skolan.* Kvalitetskraven på landets lärarutbildningar bör höjas. Lärarstudenternas lämplighet för lärarrollen måste bedömas under hela utbildningen. Vi vill se en AT-tjänstgöring för lärare som ger stöd och ledning för nya lärare, och ett auktorisationssystem som bidrar till att alla lärare kan utvecklas i yrket. Vi vill se en obligatorisk skolledarutbildning med statlig certifiering som krav för att bli anställd som skolledare.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
3	19	Carl Tham	Stockholm	Jag yrkar att nedanstående sätts in i riktlinjerna, sid 3 rad 19, efter meningen som slutar med orden "...till skolan." Skolan skall inte vara en del av marknadsekonomin där skolor kan säljas och köpas som en vara på en marknad. Detta innebär att skolor inte	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

				skall kunna drivas som vinstgivande aktie- eller egenföretag. Vi vill främja samverkan och samordning istället för konkurrens mellan skolor		
		Johan Nilsson	Södermanland	Bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
3	24	Peter Persson	Jönköpings län	Meningen avslutas med stor otrygghet <u>och segregation</u>	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
4	16-39	Peter Persson	Jönköpings län	Partistyrelsens förslag Ärendenummer 5 Nuvarande meningar stryks. Ny mening: Kommunen ska ha ett avgörande inflytande vid etablering av fristående skolor.	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 200-132 och 2 avstod
3	19-20	Peter Persson	Jönköpings län	Stryk meningen: "vinster ska inte kunna tas ut genom att ge avkall på kvaliteten i skolan eller genom att välja bort elever med störst behov. Och ersätt med: "Vinstutdelning ska ej tillåtas."	Avslag	Bifall PS
		Karl Petersen	Norrbottnen	Bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
		Henrik Johansson	Göteborg	Bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
		Robert Noord	Stockholms län	Bifall partistyrelsens förslag	Bifall	Bifall PS
		Lena Melesjö Windahl	Värmland	Bifall till PS reviderade riktlinjer (gäller avsnittet förnya friskolesystemet)	Bifall	Bifall PS
		Anders Lago	Stockholms län	Texterna i riktlinjer, vinstuttag mm	Bifall	Bifall PS
3	29	Ulrik Hj Wärnsberg	Uppsala län	Vi vill se en sammanhållen skola som är en mötesplats för barn från olika sociala miljöer och kulturer. Alla barn är inte lika och alla skolor har inte samma villkor. Men för oss socialdemokrater är	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

				<p>det självklart att alla barn har rätt att gå i en bra skola. Därför måste resurserna till skolan fördelas efter behov, inte bara efter elevantal.</p> <p>Fristående skolor är ett komplement till den kommunala skolan, men etableringar av nya fristående skolor får inte leda till sämre undervisning och pedagogiska möjligheter för barnen. Segregationsrisker ska särskilt beaktas när en fristående skola ska godkännas och kommunernas inflytande vid etablering av friskolor ska förstärkas väsentligt.</p> <p>Alla skolor ska vara bra skolor. Vi vill göra särskilda satsningar för att lyfta de skolor som idag har de sämsta resultaten.</p>		
		Isak Frohm	Västerbotten	Bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
2	6	Fredrik Nordström	Skaraborg	Tillägg: Socialdemokraterna vill att förskolan på sikt ska vara avgiftsfri	Bifall	Bifall PS
3	3-5	Fredrik Nordström	Skaraborg	Ändring: Vi socialdemokrater vill medverka till långsiktiga förutsättningar och en bred förankring av skollag, betygssystem och nationella prov.	Avslag	Bifall PS
3	6-7	Albin Dahlström	Västernorrland	<p>Stryk: "Det är viktigare än skolans driftsformer och huvudmannaskap."</p> <p>Ersätt med: Vi vill ha en gemensam sammanhållen grundskola för jämlika villkor för bästa möjliga utbildning.</p> <p>Meddelande: "Min mening" kan sättas</p>	Avslag	Bifall PS

				in på annat ställe utan strykningen ovan, bara den kommer med i riktlinjerna!		
		Daniel Ådin	Västerbotten	Bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
4	6-11	Lena Baastad	Örebro län	Ändring, ny punkt: Kvalitetssäkra svenska skola och förskola. Kvalitetsutveckling i en socialdemokratisk utbildningspolitik kännetecknas av tre hörnstenar. En helhetssyn på lärande som fokuserar både kvantitativa och kvalitativa mål, en skola med reellt inflytande och delaktighet samt ett individanpassat stöd utifrån kontinuerlig utvärdering och återkoppling. Detta för att alla barn och ungdomar ska ha rätt att nå sin fulla potential i skolan. Individuella utvecklingsplaner, nationella prov samt målrelaterade betyg är viktiga instrument i detta arbete. Skollag och regelverk, granskning, insyn och högt ställda kvalitetskrav ska gälla alla skolor lika. Vi vill ha en kvalitetslag för att garantera att all förskoleverksamhet som får offentliga bidrag lever upp till tydliga kvalitetskrav.	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 246-84 och 2 avstod.
3	29	Erik Pelling	Uppsala län	Bifall till Ulrik Hj Wänbergs tilläggsyrkande.	Avslag	Bifall PS
4	6-11	Katarina Hansson	Örebro län	Jag yrkar bifall till Lena Baastads, Örebro läns förslag till ändringar i riktlinjerna.	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 246-84 och 2 avstod

		Miguel Odhner	Bohuslän	Bifall till PS förslag	Bifall	Bifall PS
3	19-20	Hannah Hellgren	Jönköpings län	Stryk meningen: "vinster ska inte kunna tas ut genom att ge avkall på kvaliteten i skolan eller genom att välja bort elever med störst behov. Och ersätt med: "Vinstutdelning ska ej tillåtas."	Avslag	Bifall PS
4	25	Jan Andersson	Skåne	Ändra meningen till: I sådana undantagsfall ska kommunens samlade ansvar för alla barns och ungdomars utbildning vara avgörande. Ansvars- och finansieringsprincipen ska gälla.	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
4	16-39	Ulf Olsson	Älvsborgs Södra	Nuvarande meningar stryks Ny mening : Kommunen ska ha ett avgörande inflytande vid etablering av fristående skolor	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 200-132 och 2 avstod
4	19	Sven-Erik Lindestam	Gävleborg	Efter meningen som slutar med "...etablera sig" föra in: Vi vill också ge möjlighet att driva skolor på entreprenad.	Avslag	Bifall PS
4	6-11	Klas Jacobsson	Halland	Yrkar bifall till Örebro läns ändringsförslag på första punkten sidan 4 i de nya riktlinjerna.	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 246-84 och 2 avstod
4	6-11	Eva Lindh	Östergötland	Yrka bifall till förslag på ändrade skrivningar från Örebro län	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 246-84 och 2 avstod

2	38	Eva Lindh	Östergötland	Vi vill även investera i en utbyggd elevhälsa med tillgång till flera professioner. Samarbetet med andra myndigheter och instanser är en framgångsväg för att göra skolan till den goda mötesplats för lärande som den ska vara.	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
2	38	Eva Lindh	Östergötland	Vår vision är en skola mitt i byn. Vi vill att skolan inte enbart ska vara en skola utan även en kulturell mötesplats i det lokala samhället.	Avslag	Bifall PS
2	38	Eva Lindh	Östergötland	Vi vill bygga en skola för alla. Det innebär att barn ska inkluderas, inte exkluderas. Detta förutsätter att kompetenta resurser räcker till för att möjliggöra en inkludering.	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
3	36	Eva Lindh	Östergötland	Gymnasieutbildningen måste utgå från det samhälle vi lever i och tror oss leva i de kommande årtiondena. Därför har vi en hög ambition när det gäller gymnasieskolan. Gymnasieskolan ska förbereda för ett aktivt medborgarskap, ett utvecklat arbetsliv och ett livslångt lärande. Det är därför viktigt att gymnasieutbildningen ger en bred grund att stå på, inte enbart högskolebehörighet.	Avslag	Bifall PS
		Gabriel Wikström	Västmanland	Bifall PS förslag: Synen på friskolor	Bifall	Bifall PS
4	6-11	Anna-Caren Säterberg	Jämtlands län	Bifall till Lena Baastads ändringsyrkande i övrigt bifall till partistyrelsens förslag till riktlinjer.	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 246-84 och 2 avstod.
3	12-13	Anders Härnbro	Östergötland	Stryka meningen	Avslag	Bifall PS

				"Alla barn och ungdomar i den svenska skolan, oavsett huvudman för skolan, ska garanteras en undervisning som står fri från religiös och politisk påverkan" eftersom som den faller på sin egen orimlighet.		
4	6-11	Anders Härnbro	Östergötland	Yrkar bifall till Örebro läns yrkande i avsnittet Rätt till kunskap - lust att lära.	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 246-84 och 2 avstod.
4	6-11	Magnus Johansson	Blekinge	Bifall till Lena Baastads, Örebro läns, förslag	Avslag	Bifall PS med röstsiffrorna 246-84 och 2 avstod.
4	15-38	Anna-Carin Keisu	Gävleborg	Bifall till partistyrelsen, rubriken: Förnya friskolesystemet	Bifall	Bifall PS
		Mattias Ravander	Östergötland	Yrkade bifall till Eva Lindhs ändringar på riktlinjerna.	Avslag	Bifall PS
		Ilija Batljan	Stockholms län	Bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
2	38	Malin Ragnegård	Dalarna	Tilläg: Vi Socialdemokrater tycker att det är viktigt att ha en bred kunskap och kompetens bland all personal inom skolans verksamhet.	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Rätt till kunskap – lust att lära (sidorna 29-31).

14.2 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Högskolan, häfte E (sidorna 163-188)

Tjänstgörande ordförande: *Karl-Petter Thorwaldsson* och *Therese Hulthén*

Tjänstgörande sekreterare: *Pernilla Östberg* och *Odd Guteland*

Kongressen beslutade att fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 14.2

9.6.2 Politiska riktlinjer, avsnittet Högskolan – kunskapsnationens ryggrad (sidorna 32-33)

Tjänstgörande ordförande: *Karl-Petter Thorwaldsson* och *Therese Hulthén*

Tjänstgörande sekreterare: *Pernilla Östberg* och *Odd Guteland*

Nytt förslag till politiska riktlinjer. Utgångspunkt för debatten och yrkanden.

3.2.2 Högskolan – kunskapsnationens ryggrad

”Rusta för nästa högkonjunktur eller vidga dina vyer.” Titel på utbildningskatalogen 2009, Södertörns högskola.

Högre utbildning lönar sig på alla sätt. Det handlar om chanser att utvecklas som människa, om frihet och fler valmöjligheter, om möjligheter att göra klassresor, om större makt att påverka, om att skaffa sig ökade chanser till utvecklande jobb på en alltmer krävande och specialiserad arbetsmarknad. För Sverige handlar det om möjligheten att vara en ledande kunskaps- och forskningsnation där jobben blir både fler och bättre, där tillväxten är hög och välfärden kan utvecklas.

Vår vision är att alla som är behöriga att gå på högskolan ska kunna göra det. Högskoleutbildning får inte vara något som bara är aktuellt i ungdomsåren. Det måste finnas många och återkommande möjligheter till högre studier. Högskolan såväl som yrkeshögskolan måste byggas ut och förberedas för att ett livslångt lärande ska bli möjligt. Det behövs ett konsekvent arbete för att få också dem för vilka det inte är en självklarhet att söka till högre utbildning att göra det. Stöd och handledning till nya studenter ska ge bättre förutsättningar för studieovana att ta steget in i högskolan. Folkhögskolan och folkbildningen kan här spela en viktig roll som brygga till den reguljära högskoleutbildningen. Avgörande är att högskolor finns i alla regioner och att möjligheterna till distansutbildning är goda. För den som är 25 år och har minst 4 års arbetslivserfarenhet ska det vara möjligt att söka till högskolan utan att ha behörighet från gymnasiet. Det finns ett mycket tydligt samband mellan låg eller bristfällig utbildning och arbetslöshet. Svenska ungdomar har tagit till sig detta och söker i hög grad till högre utbildningar. Trenden har under många år varit att andelen unga som studerar på högskolan ökar och snedrekryteringen minskar. Men just som de största ungdomskullarna på decennier går ut gymnasiet har utbyggnaden av högskolan stannat av. Samtidigt har en rad förändringar gjort det svårare att komma in. Det betyder att andelen som kan få en högskoleutbildning kommer att sjunka. Det oroar oss. Vi socialdemokrater vill att Sverige ska vara ett samhälle präglad av social rörlighet, där fler kan öka sina egna möjligheter och höja sin kompetens med högre utbildning. En högskola utan avgifter för inhemska studenter är grunden för detta. Vi vill ha en öppen högskola i Sverige som utmärks av hög kvalitet och givande internationell samverkan. Internationalisering och utbyte ger en stimulerande studiemiljö och inspiration till studenter, forskare och lärare. Utbyte med näringslivet för forskare och doktorander likaså. Det unika svenska studentinflytandet är också viktigt för kvaliteten i utbildningarna. Vi vill säkerställa och vidareutveckla detta kvalitetsarbete.

Vi socialdemokrater kommer att prioritera följande investeringar i en bättre och mer tillgänglig högre utbildning:

- *Högre kvalitet på utbildningarna.* På många utbildningar behöver studenterna fler föreläsningar och seminarier. Uppsatsstudenter behöver mer tid med sina handledare. Inte minst inom samhällsvetenskap och humaniora behövs mer resurser för att säkra kvaliteten. Högskolorna behöver stärka undervisningens anknytning till arbetslivet; fler möjligheter till praktik, examensarbeten knutna till ett företag och aktiviteter som stöder övergången från studier till yrkesliv. Ett utökat studieår eller tre-terminssystem kan ge studenter möjlighet att ta examen på kortare tid.
- *Bygg ut högskolan.* Målet är att hälften av varje årskull ska ha påbörjat högre studier före de fyller 25 år. Det kommer att kräva en fortsatt utbyggnad av högskolan. Insatser behövs för att fler vuxna ska ha möjlighet att gå högskoleutbildningar och att snedrekrytering motverkas med kraft.
- *Fortsatt utbyggnad av kvalificerad yrkesutbildning.* Den kvalificerade yrkesutbildningen är viktig för att förse företag med rätt utbildad arbetskraft och för möjligheterna att vidareutbilda sig efter gymnasiet. Kvalificerad yrkesutbildning (KY) har också visat goda resultat när den utvärderats. Vi vill därför fortsätta utbyggnaden av Yrkehögskolan.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
2	6	Kajsa Borgnäs	S-studenter	Strykning: för inhemska studenter.	Avslag	Bifall PS
2	6	Agneta Andreasson-Bäck	Dalarna	Strykning: Jag vill stryka ordet inhemska	Avslag	Bifall PS
		Gabriel Wikström	Västmanland	Bifall PS förslag till nya riktlinjer	Bifall	Bifall PS
2	18-19	Kent Andersson	Skåne	Ändring: Inte minst inom samhällsvetenskap och humaniora behövs mer resurser för att säkra kvalitén och stärka forskningsanknytningen i grundutbildningen.	Bifall	Bifall PS
2	6-7	Robert Hammarstrand	Göteborg	Bifall till PS förslag till nya riktlinjer	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Högskolan – kunskapsnationens ryggrad.

14.3 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Forskning, häfte E (sidorna 189-197)

Tjänstgörande ordförande: *Karl-Petter Thorwaldsson* och *Therese Hulthén*

Tjänstgörande sekreterare: *Pernilla Östberg* och *Odd Guteland*

Kongressen beslutade att fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 14.3

9.6.3 Politiska riktlinjer, avsnittet Fri och framgångsrik forskning (sidorna 33-34)

Tjänstgörande ordförande: *Karl-Petter Thorwaldsson* och *Therese Hulthén*

Tjänstgörande sekreterare: *Pernilla Östberg* och *Odd Guteland*

Nytt förslag till politiska riktlinjer. Utgångspunkt för debatten och yrkanden.

3.2.3 Fri och framgångsrik forskning

”Vi konkurrerar med länder som har tio eller hundra gånger så stora befolkningar, ska vi synas i de sammanhangen måste vi prioritera. Det är viktigt med extern finansiering men det måste också finnas en grundtrygghet i systemet som staten står för. Och vi måste satsa både på bredd och spets, eftersom det krävs en viss kritisk massa för att spetsforskningen ska kunna växa. Starka forskningsmiljöer får företag att investera och drar till sig ännu fler duktiga forskare och studenter”.

Carl Bennet, GU-journalen 3-07, Göteborgs Universitet, 2007. Vi lever i ett kunskapssamhälle och hävdar oss i den globala konkurrensen genom att skapa, utveckla och använda ny kunskap, ny teknik, nya metoder, nya lösningar, nya rön. Det är så som både nya jobb och fortsatta framsteg skapas. När och var de riktigt revolutionerande upptäckterna kommer vet vi inte. Därför är den fria och obundna grundforskningen så viktig. Men forskningsgenombrott sker dagligen. Det kan handla om fördjupade kunskaper som förbättrar sjukvården, träffsäkerheten hos mediciner eller pedagogiken i skolan. Det kan handla om alternativa bränslen, snabbare datorer, nya material eller bättre tillverkningsmetoder. Här finns fler och större möjligheter än de vi tar tillvara idag. Tillämpad forskning ger förutsättningar för hållbar tillväxt och nya jobb. Vi vill öka samverkan mellan högskolan, näringslivet, arbetsmarknadens parter och samhället så att forskare och studenter systematiskt uppmuntras att omvandla sin nya kunskap till varor och tjänster – och därmed jobb. Vi socialdemokrater vill att Sverige ska vara en ledande forskningsnation. Därför vill vi öka investeringarna i

forskning och utveckling. Målet att vi ska investera en procent av BNP årligen på forskning ligger fast. Staten ska vara garant för långsiktig forskning i Sverige. Det innebär en skyldighet att satsa på excellent forskning och där resurserna ger störst utdelning i en långsiktigt hållbar tillväxt och fler jobb. Om forskning bedrivs i mindre eller större skala, eller vid ett universitet eller en högskola, ska inte stå i centrum. Avgörande är att kvaliteten är hög. Högskolor och universitet ska vara en viktig motor för varje regions utveckling. Vi är starkt oroad över den detaljstyrning som införts på utvalda strategiska forskningsområden och menar att forskningsfinansiärerna måste få större frihet att prioritera inom varje område. Utan forskare, ingen forskning. Vi står inför ett generationsskifte inom forskarkåren. Nära hälften av den undervisande och forskande personalen kommer att gå i pension före 2020. Därför behöver fler ta steget att börja forska, och de som gått doktorandutbildningen behöver stödjas i sina fortsatta forskarkarriärer. Vi socialdemokrater vill stimulera forskningen så att den kan visa på möjliga vägar framåt. Det handlar om framtidstro och en vilja att påverka framtiden till det bättre.

De närmaste åren vill vi socialdemokrater prioritera:

- *Bättre villkor för unga forskare.* Vi vill att unga forskare ska få bättre villkor och större trygghet. Det är viktigt också för jämställdheten. Vi vill att det ska finnas särskilda medel för lovande yngre forskare att söka. Det behövs fler postdoktorstjänster, meriteringstjänster och forskarassistenttjänster. Vi vill också utveckla bättre möjligheter för mindre och medelstora företag att ta emot doktorander.
- *Mer samverkan och mer forskningsnytta.* FoU-baserat nyföretagande och utveckling av innovativa små och medelstora företag spelar en viktig roll för näringslivets förnyelse, utvecklingskraft och framtida konkurrenskraft. Vi vill göra särskilda investeringar för att stärka högskolornas specialisering och samarbete. Industriforskningsinstitutet har en särskilt viktig roll för att stärka högskolans koppling till de mindre företagen.
- *Forskning som förändrar.* Vi vill att Sverige ska återta ledande positioner inom viktiga forskningsområden och branscher. Här är den fria grundforskningen viktig. Därutöver behövs investeringar i branschprogram för bland annat läkemedelsindustrin/ life science. Den kliniska forskningens viktigaste infrastruktur, universitetssjukhusen, hotas av borgerliga ideologiska experiment. Universitetssjukhusen utgör några av Sveriges mest avancerade forsknings- och utbildningsmiljöer. De ska värnas, inte säljas ut. Det är ett nationellt ansvar. Även privata vårdgivare måste ta sitt ansvar för en livskraftig klinisk forskning.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Lena Melesjö Windahl	Värmland	Bifall till PS reviderade riktlinjer	Bifall	Bifall PS
		Anders Härnbro	Östergötland	Bifall till PS reviderade riktlinjer	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Fri och framgångsrik forskning

15.1 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Klimatpolitik samt Bostäder och infrastruktur, häfte F (sidorna 2-84)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Johan Öhrn* och *Maria Strandberg*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
F18	Sven-Åke Thoresen	Gävleborg	Bifall	Besvarad	Avslag	Avslag efter försöksvotering

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 15.1

9.7.1 Politiska riktlinjer, avsnittet Investera i gröna jobb (sidorna 34-36)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Johan Öhrn* och *Maria Strandberg*

Nytt förslag till politiska riktlinjer. Utgångspunkt för debatten och yrkanden.

3.3 En klimat- och miljöpolitik från hot till möjligheter

3.3.1 Investera i gröna jobb

”Världen möter idag en helt ny typ av problem, hot som inte kan knytas till någon enskild nation utan till människosläktets nyvunna förmåga att påverka hela det globala naturliga systemet, inte bara klimatet. Vi har aldrig tidigare varit i denna situation. Detta måste präglade den nationella politiken, och det förutsätter också en ny form av diplomati för hållbar utveckling. Den internationella klimatpolitiken kan visa vägen under de närmaste åren och därmed skapa goda förutsättningar för framtiden. Men det kräver att vi möter problemen med öppet sinne och utan fruktan. Rädslan är en dålig rådgivare.”

Bert Bolin, FN:s klimatpanels förste ordförande, SvD Brännpunkt 2008.

Vi har egentligen aldrig haft större möjligheter än idag att rädda jorden. Vi har kunskaperna. Vi har tekniken. Vi har resurserna. Det är bevisligen dyrare att inte göra klimatomställningen än att göra den. Mer än någonsin finns också den folkliga viljan – inte minst bland yngre generationer. Det som skrämmer är att det är bråttom. Alla behöver hjälpas åt, på alla nivåer. Utan politik, på nationell och internationell nivå, går det inte. Marknaden klarar aldrig ensam denna utmaning. Politik och marknad måste samverka. Med rätt regleringar och styrinstrument kan marknaden utgöra en positiv kraft i att utveckla ny teknik och ställa om till ett hållbart samhälle. En effektiv klimatpolitik förutsätter att vi sätter ett pris på det som skadar miljön, att förlegade och farliga tekniker förbjuds och att vi gemensamt stimulerar investeringar i forskning och utveckling av nya miljövänliga tekniker. Ofta behövs offentliga investeringar som ett komplement till marknaden för att nya tekniska metoder ska bli ekonomiskt lönsamma. Två graders temperaturhöjning har fastställs som maximal ökning av temperaturen innan konsekvenserna för livet på jorden blir för allvarliga. FN:s klimatpanels forskningöversyner om vad som krävs i utsläppsminskningar för att komma under denna gräns är vägledande för de mål vi sätter upp. Den rikaste tiondelen av befolkningen bidrar till fyra gånger så stora utsläpp i Sverige som den tiondel med lägst inkomster. Globalt är skillnaderna mellan olika gruppers utsläpp ännu större. Samtidigt är ofta de som drabbas av klimatförändringarnas konsekvenser ofta de med små materiella tillgångar. Vi socialdemokrater måste gå före för att klimatpolitiken ska vara rättvist utformad, såväl globalt och nationellt. Vi socialdemokrater har högt ställda mål. Vi vill att svenska företag ska ligga i framkant med att utveckla den fossilfria teknik som hela världen efterfrågar. Om företagen investerar i energieffektivare teknik vinner de också kostnadsfördelar. Utformar vi stödet till den svenska industrins omvandling på rätt sätt innebär omställningen inte en kostnad utan stora möjligheter till hållbar tillväxt och nya arbetstillfällen. Vi vet att aktiv klimatpolitik och investeringar i klimatforskning också innebär möjligheter att skapa en ny tids tekniska landvinningar. Vi vill att Sverige ska vara med och leda den utvecklingen – inte ställa sig vid sidan av. Den borgerliga regeringens sänkta ambitioner och ovilja att ta ledningen internationellt har inneburit försuttna chanser på klimatområdet. EU är det forum där vi kan göra mest i klimatpolitiken idag, och där ska Sverige och socialdemokratin vara en drivande kraft.

Vi vill höja aktivitetsnivån i klimatpolitiken. Våra visioner kan uttryckas såhär:

År 2020 har Sverige och EU 40 procent lägre utsläpp av växthusgaser i förhållande till 1990, och resten av världens länder bidragit till att minska de globala utsläppen för att nå tvågradersmålet. Sverige ligger globalt i framkant på omställningen. Inga bostäder värms upp med olja. Sambandet mellan tillväxt och ökad klimatpåverkan från transporter är brutet. Resandet med kollektivtrafiken i städerna har fördubblats. Bilparken är minst 30 procent bränslesnålare än 2008. En majoritet av bilarna drivs med nya bränslen eller tekniker. Långväga lastbilstransporter har i allt större omfattning växlat över till järnväg. Oljeanvändningen i industrin har minskat med 30 procent. År 2050 är Sverige fritt från fossila bränslen. Utsläppen av växthusgaser har minskat med 90 procent i förhållande till 1990 års nivå. Bensinbilen är en historisk raritet. Men höga ambitioner är inte mycket värda om de inte kommer till uttryck i praktisk politik.

Vi socialdemokrater kommer de närmaste åren att prioritera följande investeringar för att uppfylla våra mål för minskad klimatpåverkan:

- *Investera i gröna jobb.* Klimatinvesteringsprogram ska utvecklas och utformas så att det är de mest samhälls- och klimatmässigt effektiva åtgärderna som beviljas och genomförs. Statligt riskkapital ska sätta fart på kommersialiseringen av miljöteknik och stödet till miljöteknikexport öka. Den offentliga sektorn ska genom sin upphandling efterfråga de produkter som är mest miljövänliga och energieffektiva. EU-reglerna och lagen om offentlig upphandling behöver ses över i detta syfte.
- *Global klimatpolitik.* Vi vill se ett internationellt klimatavtal som gör att vi kan begränsa den globala temperaturökningen med två grader. Ansvaret för utsläppsminskningarna måste tas gemensamt, men utifrån varje lands förutsättningar. De industrialiserade länderna ska gå i spetsen för att minska sina utsläpp. Utvecklingsländerna och tillväxtekonomierna måste utifrån sina förutsättningar bidra till att minska utsläppen. Utvecklingsländerna ska få ekonomiskt och tekniskt stöd till sitt arbete med att minska utsläppen, liksom till att anpassa sina samhällen till de klimatförändringar som redan uppkommit. Stödet ska ligga utöver vad som krävs för att nå FN:s mål om ordinarie bistånd. Den internationella luft- och sjöfarten bör inkluderas i ett globalt klimatavtal för att de ska omfattas av samma krav på utsläppsminskningar som andra branscher. Ett globalt klimatavtal måste också innehålla mekanismer som förhindrar avskogning och skyddar regnskogarna. Vi vill att EU:s nuvarande handelssystem kopplas ihop med globala sådana för att garantera konkurrens på lika villkor. Om detta inte kan uppnås bör globala sektoriella lösningar som garanterar såväl utsläppsminskningar och lika konkurrensvillkor för den mest energintensiva industrin prövas. Vi vill också att Sverige ska bidra till utsläppsminskningar i omvärlden, och att fokus ska ligga på att hjälpa länder i tredje världen.
- *Klimatvänligare urbanisering.* Allt fler flyttar till storstäderna. Vi vill ta initiativ till en ny hållbar stadsbyggnadspolitik för fler attraktiva stadsmiljöer och bostadsområden med bra service och minskat bilberoende. Vi vill satsa på väl fungerande närmiljöer med bra skolor, kollektivtrafik, social service och nya mötesplatser för människor, föreningsliv och kultur. Det ska finnas platser för rekreation och naturupplevelser också i staden. Semester och ledighet hemma ska kompletteras genom gröna miljöer, mötesplatser och koloniområden. Miljonprogramsområdena måste rustas upp, och i samband med det ska tydliga krav på energieffektivisering ställas. En upprustning av dessa områden ger många positiva fördelar: de boende får en bättre boendemiljö, områdena blir attraktivare och fler jobb kan startas inom bygg- och miljötekniksektorerna. Målet är att energianvändningen i våra bostäder ska minska med en tredjedel till 2020.
- *Dags för transportsektorn.* Vi måste fasa ut äldre bensindrivna bilar ur bilparken. Nya hållbara bränslen och tekniker ska stimuleras. Järnvägen spelar en viktig roll i bygget av ett grönt och konkurrenskraftigt Sverige. Investeringarna i järnvägsnätet är otillräckliga. Det finns ett behov av investeringar i ny kapacitet och det behövs insatser för att komma tillrätta med det eftersatta underhållet. De totala infrastruktursatsningarna bör därför öka och i fördelningen mellan transportslagen bör järnvägen prioriteras. Kollektivtrafiken måste vara ett reellt alternativ, både i storstad och mindre tätbefolkade områden. En kilometerskatt bör införas för tunga lastbilstransporter. Hänsyn ska tas till näringar som saknar alternativ till transport på väg. Flyget bör i högre utsträckning bära sina kostnader för koldioxidutsläppen och ingå i EU:s system för handel med utsläppsrätter dock i en egen bubbla. På så sätt kan flygets utsläpp styras mer direkt. Sjöfarten är energieffektiv och miljövänlig, men har potential att bli ett ännu bättre miljöalternativ och bör därför utvecklas.

Ny sida	Ny rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
1	29	Roland Palmqvist	Skåne	Temperaturhöjningen ändras till medeltemperaturhöjningen.	Bifall	Bifall PS
2	45	Abbas Zarrinpour	Göteborg	Tillägg: Global klimatpolitik och klimaträttvisa.	Bifall	Bifall PS
3	1	Roland Palmqvist	Skåne	temperaturökningen ändras till medeltemperaturökningen.	Bifall	Bifall PS
3	33	Ulrika Tollgren	Skåne	Tillägg:” ...ska stimuleras. <i>Kommunerna ska ges möjlighet att gynna miljöbilar vid uttag av parkeringsavgifter. Järnvägen...</i> ”	Bifall	Bifall PS
3	37	Peder Björk	Västernorrland	Tillägg: ”Systemsyn ska vara styrande för utvecklingen av järnvägen så att det skapas en balans mellan investeringar i befintlig och ny järnväg för såväl person- som godstrafik.”	Avslag	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer avsnittet Investera i gröna jobb (sidorna 34-36)

15.2 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Energi, häfte F (sidorna 85-111)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
F:54:1	Sven-Åke Thoresen	Gävleborg	Bifall Att kongressen beslutar bifalla Motion F : 54 i sin helhet, .Under punkten på	Avslag	Bifall PS	Bifall PS

			dagordningen Klimatpolitik från hot till möjlighet. Punkt 9.7 på dagordningen.			
F48:1	Joakim Pohlman	Kronoberg	Avslag	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
F50:1	Joakim Pohlman	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
F54:1	Joakim Pohlman	Kronoberg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 15.2

9.7.2 Politiska riktlinjer, avsnittet Trygg energiförsörjning – därför förnybart (sidorna 36-38)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

3.3.2 Trygg energiförsörjning – därför förnybart

”Miljön existerar inte som en särskild sfär skild från människors handlingar, ambitioner och behov. Försök att försvara miljön utan hänsyn till människors oro och bekymmer har gett ordet miljö en klang av naivitet i vissa politiska kretsar. Också ordet utveckling har av somliga reducerats till att avse mycket begränsade områden, nämligen vad fattiga länder bör göra för att bli rikare och avfärdas på så sätt av många på den internationella arenan så som varande av intresse bara för specialister ... Men miljön är det som vi alla lever i och utveckling är det som vi gör för att försöka förbättra vår situation inom detta vårt gemensamma hem. De två går inte att skilja åt.”

Gro Harlem Brundtland, Vår gemensamma framtid, 1987.

Vi ser stora möjligheter att skapa arbetstillfällen och stärka industrins konkurrenskraft genom investeringar i det svenska energisystemet. Sverige har unikt bra naturliga förutsättningar för förnybar energi med vår goda tillgång på vind, vatten och skog. Den förnybara energin har mycket stor potential att byggas ut under lång tid framöver. All svensk energi kan på sikt komma från förnybara källor, det är en fråga om vilja. Därför måste energieffektivisering vara en grundläggande beståndsdel i en framtida energipolitik.

Partikongressen 1991 beslutade att kärnkraften ska fasas ut successivt, med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor samt energieffektivisering. För att inte äventyra elförsörjningen förutsätter den strategin att en prövning görs varje mandatperiod.

Sverige är dock ett av världens mest kärnkraftberoende länder. Kärnkraften kommer att utgöra en viktig del av vår elproduktion för lång tid framöver. Den ska användas på ett säkert och effektivt sätt. Den svenska industrins konkurrenskraft ska säkras genom trygg tillgång till el och bibehållen effekt i energisystemet på kort och lång sikt. Samtidigt ska vi ställa om till en hållbar energiförsörjning.

Förutsättningarna att klara både industrins konkurrenskraft och omställning inom ramen för en effektiv klimatpolitik ökar med en blocköverskridande överenskommelse om energipolitiken, där en kontrollstation 2015 blir ett viktigt underlag. Sedan de borgerliga partierna visat sig ovilliga att nå en överenskommelse är osäkerheten för industrin betydande. En socialdemokratiskt ledd regering kommer att bjuda in till nya blocköverskridande samtal i syfte att skapa en långsiktigt hållbar energiöverenskommelse.

Vårt mål är att trygga tillgången på el och annan energi med en energiproduktion som har låg inverkan på hälsa, miljö och klimat – och att göra det på internationellt konkurrenskraftiga villkor. Vi Socialdemokrater kommer aldrig att medverka till att uranbrytning startas i Sverige. Vattenfall ska vara ledande i energiomställningen på alla marknader där företaget är verksamt. Vattenfall ska också ta ett större ansvar för investeringar i ny förnybar energiteknik.

Därför vill vi se en sammanhållen energi- och klimatpolitik där följande prioriteras:

- *Tryggad energiförsörjning.* Sverige ska ha ett överskott av el. Det är till fördel för både klimatet och industrins konkurrenskraft. Vi vill därför investera i utbyggnad av bland annat vind, sol och biobränslen. Målet är minst 30 TWh ny el från förnybara källor år 2020. Vi vill investera i energiforskning så att Sverige kan vara i fronten när det gäller att ta fram ny och innovativ energiteknik.
- *Lönsamt för hushåll att agera för klimatet.* Elkunderna ska få större möjligheter att sänka sina energikostnader på ett sådant sätt att det gynnar klimat och miljö. Certifikat som ställer krav på elleverantörerna att bidra till effektivisering införs (s k vita certifikat). Konkurrensen på den nordiska elmarknaden ska öka. ROT-avdrag bör kompletteras med särskild klimatprofil. Fordonsbeskattningen ska klimatrelateras.
- *Globala steg för energieffektivitet och omställning.* Vi vill se global utsläppshandel inom konkurrensutsatta energiintensiva industrier, exempelvis stålindustrin. Det kan minska de globala utsläppen och gynna de företag som utvecklar mer klimatvänliga tekniker, utan att försämra den internationella konkurrensen. Det behövs också globala instrument för tekniköverföring som matchar utvecklingsländernas förutsättningar. Sverige ska ta initiativ till att, tillsammans med organisationer som Världsbanken, medverka till finansiering av stimulansåtgärder för tekniköverföring. Sverige ska också erbjuda sitt aktiva stöd för tekniksamarbetsprogram med snabbväxande ekonomier, som exempelvis Kina och Brasilien, och definiera sektorer där svenskt kunnande kan spela en särskild roll. Vi Socialdemokrater ska vara pådrivande för att EU ska ta en aktiv roll i arbete med tekniköverföring till utvecklingsländer.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Thomas Eneroth	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
		Jana Nilsson	Halland	Bifall PS	Bifall	Bifall PS

		Aleksandar Srndovice	Stockholms län	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
		Roland Palmqvist	Skåne	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
		Ilija Batljan	Stockholms län	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
4	44	Bengt Bergqvist	Jämtlands län	Ändra meningen till: Vi socialdemokrater kommer aldrig att tillåta att uranbrytning startas i Sverige.	Avslag	Bifall PS
4	44	Kent Mårtensson		Flyttas till rad 34	Avslag	Bifall PS
5	3	Lars Erik Soting	Örebro län	Vi vill att bolag med statligt ägande, exempelvis LKAB, Sveaskog och Vattenfall ska gå före i klimatomställningen. En hållbar utveckling kräver ökat ansvarstagande för klimatet och miljön. Bolagen där staten har inflytande ska visa att långsiktiga strategier för miljön kommer löna sig. Både för ekonomin och för människors hälsa.	Drogs tillbaka Tillägg från PS: Sid 5 rad 3 Även andra statliga företag är viktiga föregångare i näringslivet och ska ta sitt ansvar för klimatomställning och hållbar utveckling.	Bifall PS
5	21	Abbas Zarrinpour	Göteborg	Tillägg: Sverige är en kunskapsnation och har stor potential att kunna förse Sverige och omvärlden med kunnande och innovationer inom energi- och miljöområdet. Svenska satsningar på forskning och utveckling inom energi- och miljöområdet måste ta sin utgångspunkt i en internationell marknad och inte baseras på svenska förhållanden.	Drogs tillbaka Tillägg från PS: Sid 5 rad 21 Ny mening: De nya teknikerna ska användas där de ger bäst resultat i ett globalt perspektiv.	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer avsnittet Trygg energiförsörjning – därför förnybart (sidorna 36-38).

15.3 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Miljö och märkning, häfte F (sidorna 112-168)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
F77	Margit Bik	Halland	Bifall		Avslag	Bifall PS
F78	Margit Bik	Halland	Bifall		Avslag	Bifall PS
F68:1	Lars Erik Soting	Örebro län	Bifall		Avslag	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 15.3

9.7.3 Politiska riktlinjer, avsnittet Nu byter vi livsstil – friskare, godare, bättre (sidorna 38-39)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

3.3.3 Nu byter vi livsstil – friskare, godare, bättre

”Maten är åksjuk! En internationell frukost har i genomsnitt åkt 3 600 mil innan den hamnar på ditt frukostbord – och det handlar inte om samåkning. Det betyder att frukosten i genomsnitt har förbrukat 3,5 deciliter olja per portion. För en frukost med utpräglad lokala produkter är motsvarande siffra drygt 1 milliliter.”

Stefan Edman, Göteborgsposten 2007.

Vi kan bromsa människans påverkan på klimatet och miljön. Det går att hejda den globala uppvärmningen, om viljan är tillräckligt stark och vi alla hjälps åt.

Det är hoppfullt att många unga visar vägen när det gäller att välja en mer hållbar livsstil, som både är mer hälsosam, solidarisk och miljövänlig. Fler väljer varor som minskar mängden skadliga ämnen i naturen och förpackningar som går att återvinna. Begagnat är modernt. Vi ser en stark utveckling för ekologiskt, närproducerat och rättvisemärkt. Allt fler bryr sig om hur bomullen i kläderna är producerad och villkoren för dem som sytt bollen som rullar på fotbollsplan. Allt fler ser cykelturen eller promenaden som ett alternativ; ett bra exempel på hur fysisk aktivitet och klimathänsyn ofta går hand i hand. Aktiva konsumenter gör skillnad men en kraftfull miljöpolitik kräver också politisk vilja och politiska beslut. Ansträngningarna för att uppnå riksdagens 16 miljö kvalitetsmål ska intensifieras.

Intresset för motion och hälsa skapar också ett ökat intresse för maten vi äter, för naturen och dess mångfald, för friska skogar och rena vatten. Ett ekologiskt hållbart samhälle är en förutsättning för människors hälsa och välbefinnande, och omvänt mår de flesta människor bra av att ta ansvar för miljön och framtiden.

Samtidigt är livsstil, mat och miljömedvetenhet en klassfråga. Kunskap om klimatsmarta alternativ behövs för en förändring av livsstilen.

Vi socialdemokrater vill ta vara på möjligheterna i livsstilsförändringarna. Och vi vill underlätta för människor att vara aktiva konsumenter, handla medvetet och bidra till en mer hållbar konsumtion. I våra bostadsområden och på våra arbetsplatser kan vi tillsammans med andra göra stor skillnad. Skolan har en viktig roll för att nya generationer ska stimuleras till en hållbar livsstil. Det skapar ett förändringstryck, en god spiral.

Det handlar om hur vi tillsammans vill forma vårt moderna samhälle. Med gemensamma investeringar i ny miljövänlig teknik som minskar vår miljöpåverkan skapas nya gröna jobb och nya resurser för att utveckla välfärden. Genom att minska vår förbrukning eller återvinna det vi förbrukar kan vi minska belastningen på jordens gemensamma resurser och ta vårt ansvar för den jord vi ska lämna över till kommande generationer.

Kunskapen om hur vår hälsa och miljö påverkas av kemikalier är fortfarande låg. Vi vill bygga vidare på det internationella ramverk som redan finns i kemikaliefrågan och inrätta en mellanstatlig kemikaliepanel i likhet med FN:s klimatpanel. Det behövs för att ge beslutsfattare världen över ett bättre kunskapsunderlag. Panelen ska bestå av oberoende forskare som kan arbeta med alla aspekter av kemikalier och deras betydelse för människa och miljö. Kravet att farliga ämnen ska ersättas med mindre farliga alternativ om sådana finns bör gälla ännu fler ämnen i EU's kemikalielagstiftning, REACH. Det bör vara möjligt att genom REACH förbjuda lågvolykmkemikalier. Kontrollen av att konsumentprodukter inte innehåller förbjudna och skadliga ämnen måste skärpas.

Miljöproblemen går inte att lösa utan solidaritet och internationell samverkan. Det är människor och länder med begränsade ekonomiska resurser som drabbas hårdast av miljö- och klimatförändringar. Men det är den rika världen som förbrukar mest av jordens ändliga resurser. Kampen för en bättre miljö behöver därför gå hand i hand med kampen mot världsfattigdomen. Också här finns ett stort folkligt stöd för en rättvisare ordning.

Vi socialdemokrater är internationalister. Vi vill att Sverige ska vara pådrivande i det internationella arbetet på miljöområdet. Sverige ska prioritera miljöfrågorna i arbetet inom den Europeiska unionen.

Miljöpolitiken kräver aktiva val – lokalt, nationellt och globalt. Vi socialdemokrater prioriterar:

- *Säker mat och tryggare konsumenter.* Det måste bli lättare för konsumenterna att välja klimatsmart. Vi vill ha en enhetlig märkning – i ett första skede för mjölk, ägg, mjöl och ett antal andra basvaror. Konsumenternas efterfrågan på ekologiska livsmedel ska mötas. Målet är att 30 procent av jordbruksmarken ska vara ekologiskt odlad 2020. Vår konsumtion måste bli mer hållbar. Det ska löna sig att vara miljövänlig. Principen om att förorenaren betalar bör stärkas. På så sätt ökas priset på produkter och tjänster som har hög miljöbelastning i förhållande till produkter och tjänster med låg miljöbelastning. De produktkrav som ställs på EU:s inre marknad ska ses över i förhållande till sin påverkan på miljön. Vi vill ha en tillsatslagstiftning som i högre utsträckning än idag sätter konsumenternas intresse först. Innehållsförteckning och tillsatser får inte vilseleda konsumenten. Azofärgämnen och för höga nivåer av transfetter ska förbjudas.

• *Allas tillgång till natur och rena vatten.* Allemansrätten är ett svenskt signum och ska bevaras. Alla ska ha tillgång till svenska stränder, därför måste strandskydd utvecklas och planeringsprocesserna förbättras. I vissa delar av landet med högt exploateringsstryck har systemet närmast kollapsat. Därför måste tillämpningen av lagstiftningen skärpas. I områden med god tillgång till stränder och med lägre exploateringsstryck ska undantag kunna ges utifrån regional och lokal bedömning, så länge allmänhetens tillgång garanteras.. Vi vill fortsätta sätta av statlig mark och inrätta naturskyddsområden för att skydda känsliga miljöer och bevara den biologiska mångfalden. Möjligheterna att klara bevarandemålet på mindre yta men med mer intensiv förvaltning ska alltid prövas. Tillgängligheten till områdena behöver förbättras. Vattentillgångar är gemensamma och ska inte privatiseras. Vi vill se fler marina reservat, en ny statlig havsstrategi och havsbruksplaner i våra kustkommuner. Utsläppen från industrier och fordon i Europa måste fortsätta att minska. Detta är viktigt såväl för miljön som för att tillgodose alla människors rätt till ren luft.

• *Miljövänligt fiske och jordbruk.* Utfiskningen måste upphöra. Beslut om fiskekvoter inom EU ska obestridligt vara baserade på vetenskapliga bedömningar. Vi vill utvärdera det nuvarande handelssystemet med fiskerättigheter. Framtidens system för fiskerättigheter bör bygga på miljöriktigt fiske. Känsliga områden måste helt kunna undantas. EU:s Östersjöstrategi bör ha bindande målsättningar och förses med en EU-budget. Övergödningen från jordbruket måste minska. EU:s jordbrukspolitik ska fortsatt reformeras. Jordbruksstöden ska avvecklas och importtullarna tas bort. Så länge de finns kvar bör de ha en skarp miljö- och klimatinriktning. Tydliga miljökrav ska ställas även på jordbruksvaror som vi importerar.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Alf Eriksson	Riksdagsgruppen	Bifall PS		
		Anders Ygeman	PS	Nytt förslag till politiska riktlinjer		
8	10	Anders Ygeman	PS	Ny text efter: "EU-budget": Det behövs också ett förstärkt internationellt arbete om Västerhavet.	Bifall	Bifall PS
8	10	Erik Pelling	Uppsala län	att en ny mening förs in efter meningen " <i>Känsliga områden måste helt kunna undantas.</i> " med lydelsen " <i>Effektiva åtgärder måste vidtas för att inte utfiskningen ska gå på export när reglerna i EU stramas åt.</i> "	Bifall	Bifall PS
8	7	Åsa Westlund	Stockholms län	Vi vill införa förbud mot dumping av fisk, och arbeta för att ta fram mer selektiva fiskeredskap för att minska bifångsterna.	Bifall	Bifall PS
8	11	Michael Granstedt	Kalmar län	Tillägg i slutet av meningen	Bifall	Bifall PS

				"Övergödningen från jordbruket måste minskas."...minskas "genom lokala och regionala initiativ."		
7	14	Agneta Andreasson-Bäck	Dalarna	Tillägg: Konsumenternas efterfrågan på ekologiska "rättvisemärkta" och "GMO" fria livsmedel ska mötas.	Avslag	Bifall PS
7	32	Leif Lindholm	Västernorrland	Ändra ordet Därför till Där.	Bifall	Bifall PS
7	39	Robert Forsberg	Norrbottnen	Ändra text: Vi vill fortsätta sätta av mark och inrätta naturskyddsområden för att skydda känsliga miljöer och bevara den biologiska mångfalden. Möjligheterna att klara bevarandemålet på mindre yta men med mer intensiv förvaltning ska alltid prövas. Om redan avsatta områden ej är motiverade för säkerställande av den biologiska mångfalden, ska dessa analyseras och avvägas om de kan återföras till produktionsskogar. Tillgängligheten till	Drog tillbaka yrkandet PS yrkade att: "Statlig" stryks	Bifall PS
		Roland Bäckman	Gävleborg	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
8	7	Ing-Marie Elfström	Stockholms län	Bifall till Åsa Westlunds yrkande	Bifall	Bifall PS
7	32	Bengt Bergqvist	Jämtlands län	Ändra ordet Därför till Där.	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer avsnittet Nu byter vi livsstil – friskare, godare, bättre (sidorna 38-39)

20 Partistyrelsens utlåtanden över motioner som rör Vårt parti, häfte K (sidorna 4-77).

Tjänstgörande ordförande: *Jörgen Linder* och *Birgitta Lönegård*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju* och *Anna Grönfors*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
K20:1	Bodil Hansson	Västernorrland	Bifall	Besvarade	Besvarade	Bifall PS efter försöksvotering
K20:2	Bodil Hansson	Västernorrland	Bifall	Besvarade	Besvarade	Bifall PS
K20:4	Bodil Hansson	Västernorrland	Bifall	Besvarade	Besvarade	Bifall PS
K20:3	Bodil Hansson	Västernorrland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
K44:1	Jytte Guteland	SSU	Bifall	Besvarad	Bifall	Bifall
K53:1-2	Gabriel Wikström	Västmanland	Bifall (+ bifall Jyttes motion + yrkandetext)	Avslag	Avslag	Bifall PS
K50:1	Monika Bréti	Halland	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
K37:1	Anders Härnbro	Östergötland	Bifall PS	Avslag	Avslag	Bifall PS
K38:1	Anders Härnbro	Östergötland	Bifall PS	Avslag	Avslag	Bifall PS
K38:2	Anders Härnbro	Östergötland	Bifall PS	Avslag	Avslag	Bifall PS
K39:1	Anders Härnbro	Östergötland	Bifall PS	Avslag	Avslag	Bifall PS
K40:1	Anders Härnbro	Östergötland	Bifall PS	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
K53:1-2	Anders Teljebäck	Västmanland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
K52:1	Björn Abelson	Skåne	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 20.

9.12 Partistyrelsens förslag till inledningsavsnitt. En modern folkrörelsen för jobb och rättvisa, häfte K (sidorna 2-3).

Tjänstgörande ordförande: *Jörgen Linder* och *Birgitta Lönegård*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju* och *Anna Grönfors*

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		Eva Rundkvist	Stockholms län	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
3	28-30	Jan Svärd	Skåne	Återtog sitt förslag, och yrkade bifall till PS förslag	Bifall	Bifall PS

		Abbas Zarrinpour	Göteborg	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
2	19	Jytte Guteland	SSU	"Socialdemokraternas möjligheter att få förtroende är beroende av hur representativt partiet är för befolkningen. Unga såväl som äldre måste finnas representerade i de beslutande församlingarna. Ungas frånvaro från de beslutande församlingarna har ett politiskt pris. Ungas frågor hamnar i skymundan. Vår målsättning är att 25 procent av de valbara på Socialdemokraternas listor ska vara under 35 år och att ett bestämt steg ska tas i samband med valet 2010."	Bifall	Bifall PS
1	15	Dilshad Mostafa	Örebro län	Tillägg sid 1 rad 15 efter ordet organisation: Utbildningen för nya medlemmar ska kännetecknas av mångfald. Med hjälp av flerspråkighet och nytänkande runt funktionsnedsättningar kan fler människor bli delaktiga i vår folkrörelse. Även partimaterialet översätts till andra språk.	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
1	34	Malin Ragnegård	Dalarna	Våra förtroendevalda ska spegla befolkningen för att på ett trovärdigt sätt kunna representera alla grupper i samhället med tanke på ålder, klass, kön och ursprung. Med detta kan vi visa att vi är en folkrörelse som tar människors tankar och åsikter på allvar.	Bifall	Bifall PS
2	19	Elise Wählin	Blekinge	Bifall SSUs förslag	Bifall	Bifall PS
2	19	Martina Andersson	Kalmar län	Bifall till SSUs förslag	Bifall	Bifall PS
		Lars Bryntesson	Stockholms län	Bifall till SSUs förslag	Bifall	Bifall PS

1	32-33	Ulf Engström	Värmland	Efter "...akademiker." tillägg mening: "Dessutom startas runt om i Sverige Socialdemokratiska småföretagarföreningar." Samt att meningen på rad 33 avslutas med "...tjänstemannaförbundens medlemmar och till småföretagare."	Bifall	Bifall PS
1	31	Ulf Engström	Värmland	Meningen inleds med "Vi ser att löntagarkollektivet..." istället för "Men vi måste också se löntagarkollektivet.."	Bifall	Bifall PS
2	19	ClasGöran Carlsson	Kronoberg	Bifall till Jytte Guteland, SSU, yrkande angående ungdomar på våra listor.	Bifall	Bifall PS
2	12	Hannah Bergstedt	Norrbottn	Sidan 2 rad 12 tillägg på meningen Även medlemsavgiftens roll ska analyseras. tillägg: för att få fram förslag till att minska trösklarna in i partiet.	Avslag	Bifall PS
1	9	Hannah Bergstedt	Norrbottn	"och olika livserfarenheter. Vi ska jobba mot att vara ett parti som i första hand är beroende av våra medlemmar engagemang och idéer. För dem som delar våra värderingar ska det vara lätt att välja ett medlemskap i Socialdemokraterna oavsett graden av aktivitet."	Avslag	Bifall PS
2	19	Mussa Selim	Norra Älvsborg	Bifall Jyttes tilläggsförslag	Bifall	Bifall PS
		Abbas Zarrinpour	Göteborg	Jytte Gutelands förslag till redaktionsutskottet	Avslag	Avslag med röstsiffrorna 211-114 och 1 avstod.

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Vår politiska kurs; hållbar utveckling, (sidorna 9-10).

Reservation

”Stockholms partidistrikt reserverar sig mot beslutet att ”målsättningen är att 25 procent av de valbara på socialdemokratiska listor ska vara under 35 år. Och att ett bestämt steg ska tas i samband med valet 2010.” Beslutet är inte realistiskt då SSU – Förbundet inte har tillräckligt med kandidater för att genomföra detta. Ej heller partiet, tyvärr. Tomas Rudin, Stockholm”

9.12 En modern folkrörelsen för jobb och rättvisa, häfte K (sidorna 78-123)

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till stadgar för Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti.

10.3 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Skatter, häfte A (sidorna 89-157)

Tjänstgörande ordförande: *Therese Hultén*, och *Karl-Petter Thorwaldsson*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju*, och *Anna Grönfors*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
A95	Börje Vestlund	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
A65:1-2	Anders Teljebäck	Västmanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
A103:1	Jonas Magnusson	Jönköpings län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
A96:1-3	Lars Fritzon	Halland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
A70:1	Jana Nilsson	Halland	Bifall	Besvarad	Bifall	Bifall
A54:1	Fredrik Rönning	Dalarna	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
A93:1	Ulf Engström	Värmland	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
A74:1	Mattias Jonsson	Göteborg	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
A77:1	Björn Sundin	Örebro län	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 10.3.

9.2.3 Politiska riktlinjer, avsnittet Ansvarsfulla och rättvisa skatter (sidorna 11-12)

Tjänstgörande ordförande: *Therese Hultén* och *Karl-Petter Thorwaldsson*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju* och *Anna Grönfors*

Nytt förslag till politiska riktlinjer. Utgångspunkt för debatten och yrkanden.

2.1.3 Ansvarsfulla och rättvisa skatter

”Orsakerna till den höga (låga) rörligheten i Norden (USA) handlar i grund och botten om samhällets institutionella struktur – om i vilken utsträckning samhället tillåts kompensera för skillnader i uppväxtvillkor och familjeförhållanden, om utbildningssystemets struktur, om avkastningen på utbildning, om lönespridningen, om inkomstskillnaderna, om förekomsten av arbeten med låga löner, om graden av omfördelning.” Daniel Lind, Hur långt från trädet faller äpplet? – Och hur länge lever den amerikanska drömmen i Sverige? Arbetarrörelsens Ekonomiska Råd, Låginkomstutredningen, delrapport 3, 2009.

För oss socialdemokrater är huvudsyftet med att ta in skatt att betala de samhällsnyttigheter som vi alla behöver. Det finns ett direkt samband mellan hur mycket vi gemensamt betalar i skatt och hur bra sjukvård, skola, äldreomsorg och rättsväsende vi kan ha i Sverige.

Med hjälp av skatteintäkter och tillväxt kan vi också gemensamt investera i sådant som är långsiktigt viktigt för vårt land och vår omvärld – som teknikutveckling, forskning och klimatinvesteringar.

Skatterna ska minska klyftorna – inte öka dem. Det åstadkoms bäst om skatterna finansierar en välfärd av hög kvalitet i hela landet som alla får del av efter behov. Det är ett oslagbart sätt att effektivt fördela välstånd och möjligheter rättvist. När skatterna sänks så kraftigt att det går ut över välfärdens kvalitet ökar istället klyftorna och friheten begränsas.

Genom en lång rad skattesänkningar har de bäst ställda i Sverige berövats möjligheten att bidra solidariskt till välfärden genom att betala skatt efter bärkraft. Skattesänkningarna har dramatiskt vidgat orättvisorna mellan människor och grupper i samhället. Det skapar nya konflikter. Ett flertal skatter måste förändras för att säkra välfärden och rättvisan. De med höga inkomster måste bidra mer och avdragsrätten för hushållsnära tjänster avskaffas. Dessutom bör en förmögenhetsskatt införas., Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd ges behov.

Skattesystemet har också blivit svåröverskådligt och tillkrånglat. Olika regler gäller beroende på varifrån en inkomst kommer. Avdragsmöjligheterna för samma tjänst skiljer sig åt beroende på vem som gör jobbet och var det utförs. Det ökar risken för skatteplanering och skattebrott. För att vara legitimt måste skattesystemet vara tydligt, och begripligt. Alla ska kunna känna sig säkra på vad som gäller och att regler gäller lika för alla så att andra också gör rätt för sig. Lagstiftning och myndighetsutövning måste ständigt utvecklas för att motverka den ekonomiska brottsligheten. Skattekontrollen ska förbättras och skatteparadis, skatteflykt och svart ekonomi aktivt bekämpas. För att förbättra småföretagens villkor är det också viktigt att reglerna för moms och andra skatter är administrativt enkla.

Vi socialdemokrater vill att Sverige ska vara ett rättvist land där vi bär bördorna gemensamt och alla får del av möjligheter och välfärd. Det kräver att

skatterna förändras så att följande principer blir styrande:

- *Skatterna ska bidra till arbete, välfärd och rättvisa.* Full sysselsättning är vårt övergripande mål för den ekonomiska politiken. Skatterna ska utformas så att de stimulerar till arbete. De ska ligga på en total nivå som möjliggör en välfärd av hög kvalitet som alla får del av efter behov. Skattesystemet ska möjliggöra också för den med höga inkomster eller förmögenhet att bidra efter bärkraft. Den pågående förskjutningen från statlig progressiv skatt till platt kommunal skatt måste vändas.
- *Rättvis beskattning av inkomster.* Pension är uppskjuten lön. Det ska löna sig att arbeta; men det ska också löna sig att ha arbetat. Den orättvisa pensionärsskatten ska avskaffas. Direkt efter en valseger vill vi ta ett rejält första steg i arbetet för att sluta klyftan mellan pension och lön. Rättvisa ska skapas mellan lön, pension och ersättning från trygghetsförsäkringarna när det gäller beskattning - inkomster ska beskattas lika.
- *Styrmedel för hållbar utveckling.* Vi vill använda ekonomiska styrmedel för att stimulera fler människor och företag att ändra beteende så att vi kan hjälpas åt att skapa en utveckling som både är ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar. Hit hör klimat-, energi- och miljöskatter, men också lagstiftning, utsläppsrättigheter och certifikat. Styrmedlen ska utformas så att de stimulerar till arbete och företagande, bibehåller industrins konkurrenskraft och bidrar till en hållbar utveckling.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
11	23-28	Börje Vestlund	Stockholm	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
12	4-7	Börje Vestlund	Stockholm	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
11	34-35	Börje Vestlund	Stockholm	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
12	5	Anders Teljebäck	Västmanland	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
12	5	Kenth Selmosson	Skaraborg	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
		Malte Lindborg	Skåne	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
		Lars Johansson	Riksdagsgruppen	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
		Jana Nilsson	Halland	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
		Fredrik Rönning	Dalarna	Yrkar bifall till PS reviderade förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
2	2	Gabriel Wikström	Västmanland	Stryk: "Dessutom bör en förmögenhetsskatt införas."	Avslag	Bifall PS

2	3	Sven-Erik Lindestam	Gävleborg	Efter "välfärd ges" foga in "efter"	Bifall	Bifall PS
1	15-26	Johanna Graf	Stockholms län	För oss socialdemokrater är huvudsyftet med att betala skatt att finansiera samhällsnyttigheter som vi alla behöver. Det finns ett samband mellan hur mycket vi gemensamt betalar i skatt och hur bra sjukvård, skola, äldreomsorg och rättsväsende vi kan ha i Sverige. Skatt efter bärkraft är ett oslagbart sätt att effektivt fördela välstånd och möjligheter rättvist. Med hjälp av skatteintäkter och tillväxt kan vi också gemensamt investera i sådant som är långsiktigt viktigt för vårt land och vår omvärld – som teknikutveckling, forskning och klimatinvesteringar. Skatterna ska minska klyftorna – inte öka dem. Det åstadkoms bäst om skatterna finansierar en välfärd av hög kvalitet i hela landet som alla får del av efter behov. När skatterna sänks så kraftigt att det går ut över välfärdens kvalitet ökar istället klyftorna och friheten begränsas. (Då utgår meningen på rad 24-25, eftersom den flyttas upp till ovan)	Bifall	Bifall PS
		Anders Johansson	Stockholm län	Yrkar bifall till Johanna Graf's yrkande.	Bifall	Bifall

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Ansvarsfulla och rättvisa skatter, (sidorna 11-12).